

FLORISTIKAS IZSTRĀDĀJUMU IZGATAVOŠANA UN INTEGRĒŠANA TELPĀ – INTERNACIONĀLĀS UN NACIONĀLĀS TRADĪCIJAS

MĀCĪBU MATERIĀLS

2011

Šis mācību materiāls ir sagatavots A/s Datorzinību Centrs īstenotā Eiropas Bēgļu Fonda projekta „Latviešu valodas, profesionālo un praktisko iemaņu apmācības bēgļiem, patvēruma meklētājiem un personām ar alternatīvo statusu” ietvaros ar Eiropas Savienības finansiālu atbalstu.

Autore:

Astra Vanaga, Jelgavas reģionālā Pieaugušo izglītības centra Pieaugušo tālākizglītības nodaļas vadītāja.

Par mācību materiāla saturu atbildīgs ir autors.

A/s Datorzinību Centrs, 2010
Pulkveža Brieža iela 4-3, Rīga, LV-1010, Latvija
Tālr.: +371 67338366
Fakss: + 371 67332146
e-pasts: dzc@dzc.lv
www.dzc.lv

1. TĒMA

IEVADS FLORISTIKĀ

Tēmas apguves laikā izglītojamie gūst priekšstatu par:

- floristikas vēsturi;
- floristiku kā nozari;
- internacionālām un nacionālām tradīcijām austrumu un rietumu tautu floristikas tendencēs.

Floristika ir ziedu un augu kārtošanas teorija un prakse.

Floristikā kompozīcijas tiek veidotas, izmantojot vismaz 70% florālos materiālus un ievērojot kompozīcijas likumus. Florālie materiāli ir ziedi, stieбри, lapas, ogas, augļi, pogaļas, mizas, saknes. Floristikā izmanto arī citus dabas materiālus – mālu, smiltis, akmeņus, šķembas. Mūsdienās floristi darbos izmanto arī dekoratīvos floristikas materiālus un palīgmateriālus.

Floristika kā nozare zināma apmēram 150 gadus un līdz mūsdienām ir būtiski izmainījusies. Agrāk ziedi priecēja tikai bagātņiekus un bija ļoti dārgi. Mūsdienās floristi no ziediem veido krāšņas kompozīcijas, un tās tiek veidotas uz noteiktu pasākumu un svētku laiku, tāpēc to mūžs nav ilgs.

Katrā valstī ir savas tradīcijas un arī augu sortiments dažāds, tādēļ arī nacionālās floristikas tendences ir tik atšķirīgas. Senajā Grieķijā un Ēģiptē ar ziediem rotāja svētku apģērbu, no smaržīgiem augiem meistarēja vītnes un vainagus, rotāja dievu statujas. Tiek uzskatīts, ka floristikas pirmsākumi radušies Japānā. Ikebana – ziedu kārtošanas māksla Japānā radusies jau 15. gadsimtā. Ikebanu veido no dabas materiāliem – koka zariem, lapām un dažādiem ziediem. Cilvēka uzdevums ir palīdzēt ziediem sevi izteikt. Ikebanu veido, domājot par trim elementiem – zemi, debesīm un cilvēku. Šāda kompozīcija simbolizē līdzsvaru un dabas harmoniju. Japāņiem tas ir dzīvesveids. Izplaucis zieds viņiem ir pagātne, pusatvēries – tagadne, bet pumpurs – nākotne.

Katrā valstī ziediem ir dažāda simboliska nozīme. Francijā baltas krizantēmas simbolizē sēras, bet neļķes nes nelaimi. Kenijā ziedus pasniedz tikai, izsakot līdzjūtību. Austrumu valstīs ziedus nedrīkst pasniegt ar kreiso roku, jo tā esot netīra. Eiropā pieņemts dāvināt nepāra skaitu ziedu. Daudzās Eiropas un angļiski runājošās pasaules

valstīs sarkanās magones simbolizē skumjas – kritušo piemiņu. D–Āzijas iedzīvotāji izmanto tikai ziedu galviņas un rotājas, tās sverot virtenēs un veidojot ziedu piramīdas.

Latviešiem nacionālās floristikas tradīcijas veidojušās, dzīvojot saskaņā ar dabu un tās norisēm. Gadskārtu svētki saistās ar saulgriežiem un pārmaiņām dabā. Senlatvieši ar ziediem Jāņos pušķoja ēkas, dzīvojamās telpas, pina sievietēm ziedu un vīriešiem ozollapu vainagus. Senlatvieši ticēja, ka Jāņos lasītajiem augiem piemīt īpašs spēks.

Ziemassvētkos telpas rotāja ar salmu puzuriem, kartupeļos sasprauda salmus un smilgas. Šie rotājumi simbolizēja sauli.

Mūsdienās cilvēkiem ir interese par austrumu kultūru. Tā ir pilnīgi savādāka dzīves uztvere un ienāk arī Eiropas un Latvijas floristikas darbos.

Floristika nepārtraukti attīstās, tā saistīta ar visām pārmaiņām, kas notiek sabiedrībā. Tiek pielietotas jaunas tehnoloģijas, un cilvēki tiek pārsteigti ar arvien interesantākiem, savdabīgākiem un daudzveidīgākiem floristikas izstrādājumiem.

Floristikas kompozīcija. /Attēls no žurnāla „Цветы”, ООО: „Артлайн - Стиль”, Москва, 04’2008/

2. TĒMA. KOMPOZĪCIJAS PAMATPRINCIPI UN TO PIEMĒRI FLORISTIKĀ

Tēmas apguves laikā izglītojamie gūst priekšstatu par:

- kompozīcijas pamatprincipiem;
- kompozīcijas pamatelementu lietojumu floristikā.

Kompozīcija ir vienots veselums, kurš veidots no atsevišķām sastāvdaļām, balstoties uz kompozīcijas pamatelementiem un pamatprincipiem.

Kompozīcijas pamatprincipi

Vienotība – visu mākslas darbu formu kā veselumu veidojošo elementu apvienojums tā, lai rastos šī elementa vienotības sajūta, kuras esamību kā pirmo, uzlūkojot mākslas darbu, uztver acs.

Ja nav vienotības sajūtas, vispār nevar būt runa par idejas realizēšanu mākslinieciskās vērtības līmenī.

Dominante – galvenā, valdošā ideja, galvenā pazīme.

Ritms – vienādu vai līdzīgu elementu vairākkārtēja atkārtšanās noteikta laika vai telpas intervālos.

Līdzsvars – ķermeņa stāvoklis, kurā tā parametri nemainās, ja šo ķermeņi novēro no ārienes.

Floristikā ar līdzsvaru saprot kompozīcijas slodzes līdzsvarošanu tā, lai tā negāžas un ir stabila. Pastāv optiskais un fiziskais līdzsvars. Kompozīcija ir fiziskā līdzsvarā, ja tā negāžas. Optiskais līdzsvars pastāv tikai sajūtās.

Simetrija – regularitāte, proporcionalitāte vienādu daļu novietojumā attiecībā pret kādu asi vai plakni.

Asimetrija – simetrijas trūkums vai tās neievērošana.

Asimetrija nav vienkārši pretstats simetrijai, bet tai jāizraisa dziļākas jūtas. Asimetriskas kompozīcijas ir interesantākas par simetriskām.

Raksturs – galveno, raksturīgo (piemēram, parādības, norises, priekšmeta) īpašību, pazīmju kopums.

Floristikas izstrādājumā tā ir kompozīcijas centrālā pazīme.

Parasti cenšas, lai mierīgie elementi būtu pārsvarā, līdzsvarojot nervozos. (attiecība 1,6 pret 1).

Kontrasts – pretstats, krasa atšķirība.

Kontrasts atdzīvina, ienes kompozīcijā spriegumu.

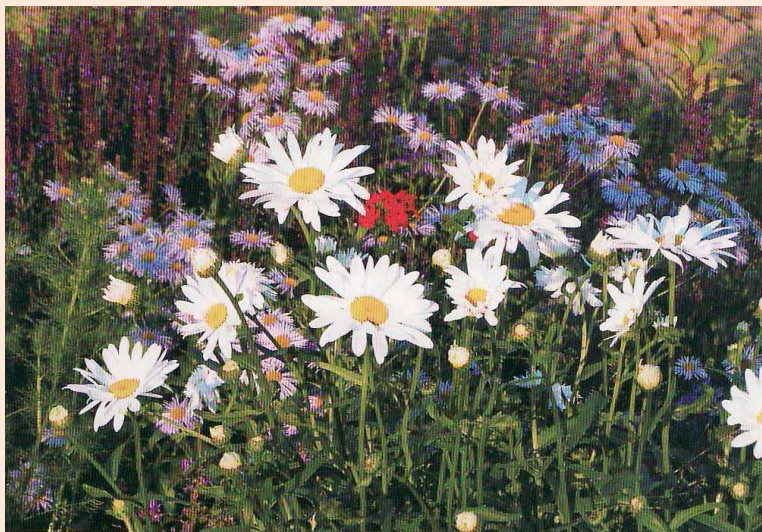
Akcents – īpašs uzsvars, kas darbā uzsver galveno.

Proporcijas – dažādu daļu savstarpējā sakarība, izmantojot visuma harmonijas principu.

Kompozīcijas pamatelementi

Punkts – floristikā par punktu tiek uzskatīts jebkurš koncentrēts elements, kurš no lielāka attāluma saplūst vienā punktā.

Punkts ir vismazākā izteiksmes vienība: sēkla, magoņu galviņa, ābolītis, pērlīte, gerbera u.c.. Ziedi dārzā ir kā atsevišķi punkti.

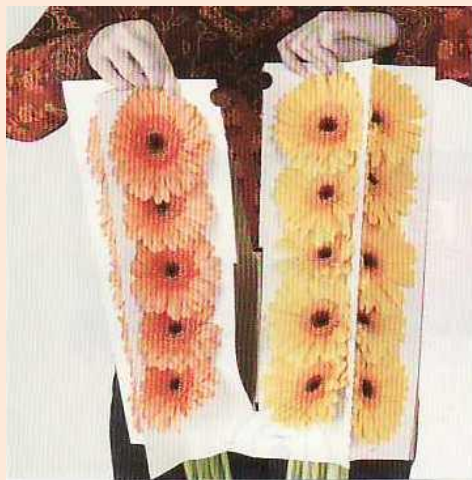

Ziedi kā atsevišķi punkti. /Attēls no žurnāla „Цветы”, ООО: „Артлайн - Стиль”, Москва, 10`2008/

No punktiem var veidot līnijas un laukumus.

Līnijas – atsevišķu punktu savienojums noteiktā kārtībā.

Līnijas raksturu nosaka tās virziens, veids un uzbūve. Līnijas var būt taisnas, liektas, lauztas un kombinētas.

Punkti veido līnijas. /Attēli no žurnāla „Цветы”, ООО: „Артлайн - Стиль”, Москва, 09’2007; 05’2007/

Punkti veido laukumus. /Attēls no žurnāla „Цветы”, ООО: „Артлайн - Стиль”, Москва, 11'2010/

Krāsa – ar redzi uztverama īpašība, ko rada atstarota gaisma.

Krāsu darbā pamana pirmo, tādēļ tai jāpievērš īpaša uzmanība.

Forma – kompozīcijai piemītošais veids, apveids.

Katram materiālam atbilst noteikta forma, savukārt izstrādājuma formu nosaka gan materiāls, gan tehnoloģija.

Struktūra un faktūra – divi nešķirami jēdzieni, jo nav tāda materiāla, kuram būtu viens no tiem.

Struktūra – noteiktu sastāvdaļu, elementu, to īpatnību kopums.

Faktūra – apdares īpatnību kopums (materiāla, priekšmeta virsmai).

Faktūra floristikā ir virsmu materiāli sajūtamo īpašību kopums, kas rada māksliniecisku izteiksmīgumu.

3. TĒMA.

KRĀSU MĀCĪBA

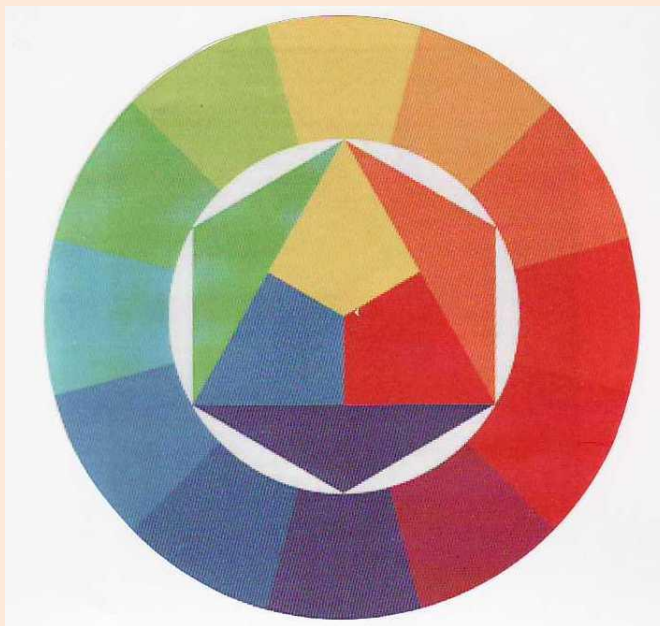
Tēmas apguves laikā izglītojamie gūst:

- izpratni par krāsu mācību;
- zināšanas par krāsu iedalījumu, krāsu apli un krāsu lodi;
- priekšstatu par krāsu emocionālo un psiholoģisko iedarbību;
- priekšstatu par krāsu kontrastiem un harmoniju.

Florists, veidojot kompozīcijas, strādā ar krāsainiem ziediem, un krāsa ir pirmā, ko ievēro kompozīcijās. Tāpēc nepieciešams apgūt krāsu mācību. Florists krāsas izmanto kā izteiksmes līdzekli.

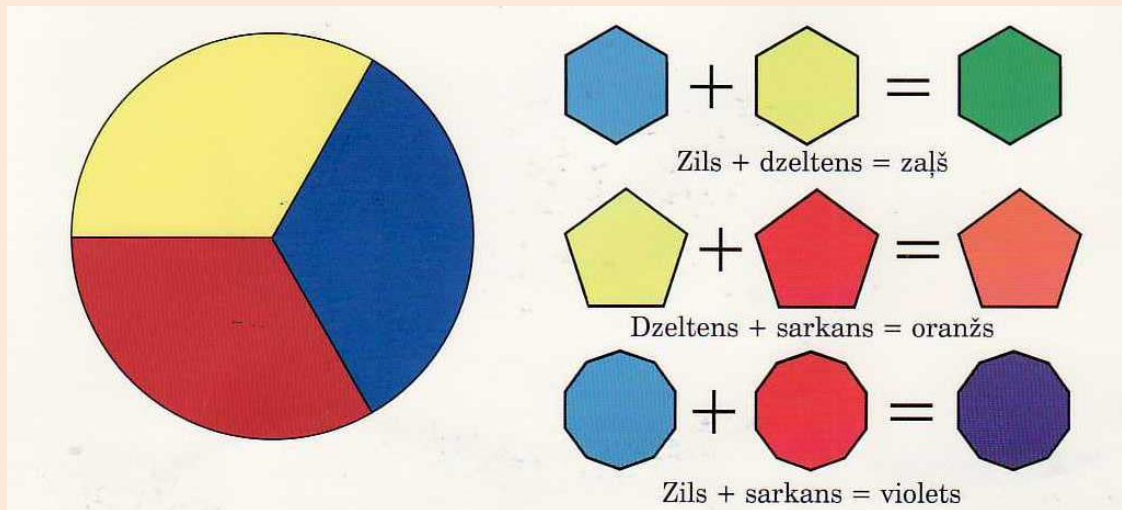
Krāsu iedalījums

Pamatkrāsas ir krāsas, kuras nevar iegūt sajaucot. Tās ir dzeltena, sarkana un zila.

Pamatkrāsas. /Attēls no „Floristikas prakse”, AS „Lauku Avīze”, 2006/

Atvasinātās krāsas rodas, ja vienādās attiecībās sajauc divas pamatkrāsas. Tās ir oranža, zaļa, violeta. Tās sajaucot, iegūst trīs atvasinātās krāsas:

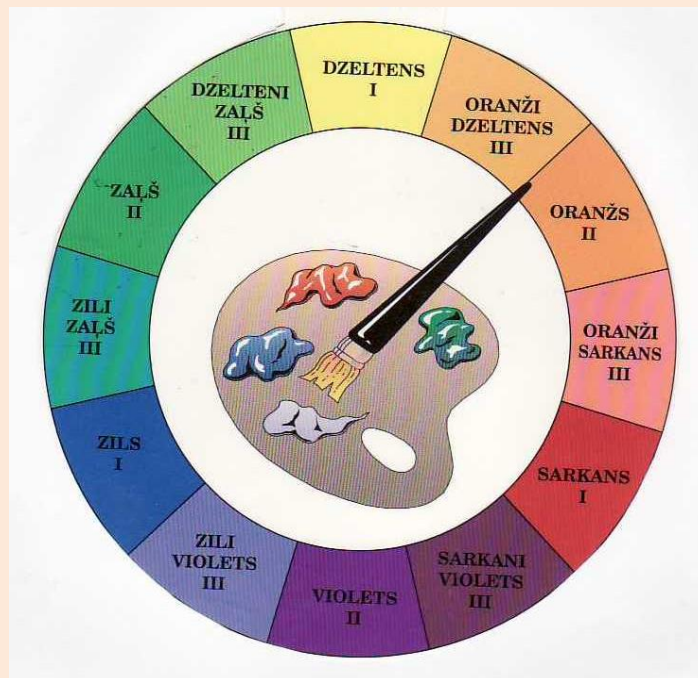
Atvasinātās krāsas. /Attēls no „Špiks” Apgāds „Zvaigzne ABC”/

Papildkrāsas ir:

- oranži dzeltena;
- oranži sarkana;
- sarkani violeta;
- zili violeta;
- zili zaļa;
- dzeltenī zaļa.

Šādi jaukot krāsas, veidojas divpadsmitdaļīgs krāsu aplis.

Papildkrāsas. /Attēls no „Špiks” Apgāds „Zvaigzne ABC”/

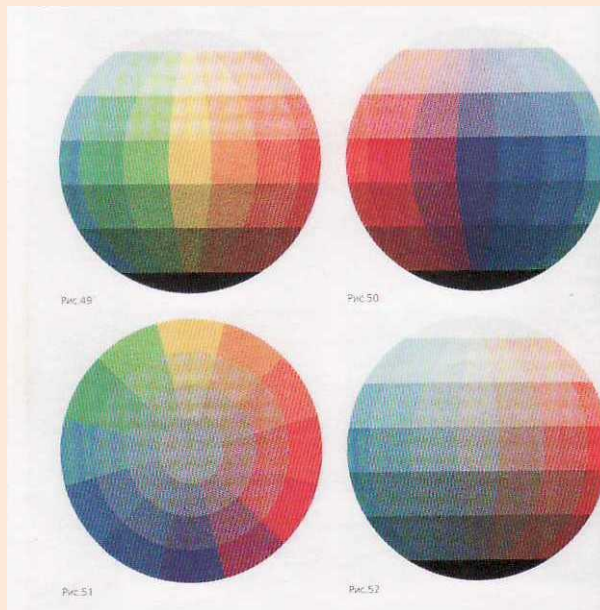
Krāsu aplī esošās krāsas sauc par **hromatiskajām** (krāsainajām) krāsām, bet melno, pelēko un balto – par **ahromatiskajām** (nekrāsainajām) krāsām.

Visas krāsas krāsu aplī ir tīras. Krāsu tīrību sauc par kvalitāti jeb intensitāti. Apkārtējā vidē ir maz tīru krāsu. Arī floristi strādā ar materiāliem daudzos nespodros krāsu toņos. Nespodrās krāsas ir pastelkrāsas ar baltās krāsas piejaukumu, tumšinājumi ar pelēkās vai melnās krāsas piejaukumu, un nespodras jauktās krāsas, visu triju pamatkrāsu sajaukumi.

Krāsas, kuras krāsu aplī atrodas viena otrai pretī, sauc par pretkrāsām, tās viena otru visvairāk akcentē:

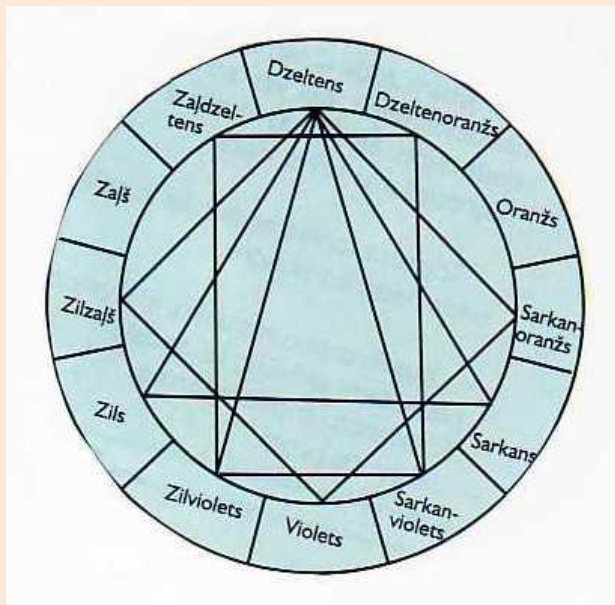
- sarkana – zaļa;
- oranža – zila;
- dzeltena – violeta.

Gleznotājs Filips Otto Runge attīstīja krāsu kārtošanas veidu, kas tika nosaukts par krāsu lodi. Ap ekvatoru ir novietots divpadsmitdaļīgs krāsu aplis, augšējo polu klāj balta, bet apakšējo – melna krāsa.

Krāsu lode. /Attēls no „Floristikas prakse”, AS „Lauku Avīze”, 2006/

Floristi izmanto krāsu salikumus. Trīs un četru krāsu salikumus vieglāk var atrast, ja krāsu aplī izveido trīsstūru un kvadrātu šablonus un caur ass centru groza. Krāsu salikumus nolasa virsotnēs.

Trīs un četru krāsu salikumi. | Attēls no „Floristikas prakse”, AS „Lauku Avīze”, 2006/

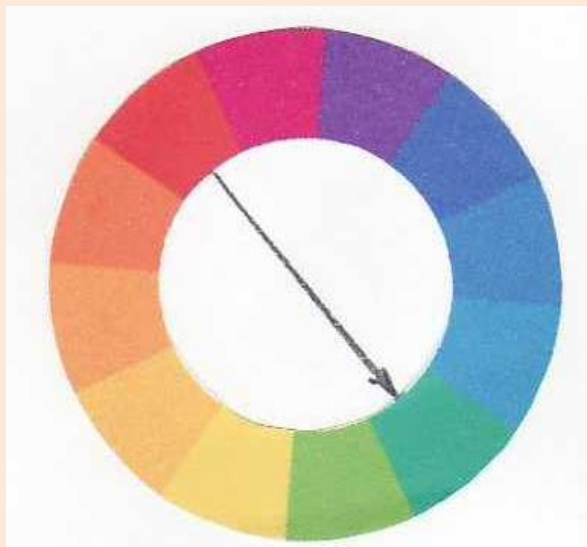
Vēl krāsas var iedalīt siltajās spektra krāsās (dzeltena, sarkana, oranža) un vēsajās (zila, zaļa, violeta). Tomēr ikviena krāsa var būt gan siltāka, gan vēsāka, izņemot tīri zilu un oranžu. Pasteltoņi ir vēsāki, bet, tumšinošot spektra krāsu, iegūst siltākus toņus.

Krāsu emocionālā un psiholoģiskā iedarbība

Krāsas mūs spēcīgi ietekmē. Tās var uzmundrināt vai arī nomierināt. Floristam, ļaujoties uz personisko krāsu izjūtu, jāprot iedziļināties krāsu raksturā un noskaņās, ko tās rada. Cilvēka reakciju uz krāsu lielā mērā nosaka kultūras tradīcijas, personas vecums, dzimums, vietējais klimats un etniskā izcelsme. Krāsa atklāj cilvēka temperamentu un raksturu. Krāsa var priecēt, uzmundrināt, biedēt, šokēt. Cilvēks intuitīvi jūt, kādas krāsas enerģija konkrētajā brīdī ir vajadzīga. Labam floristam jāspēj veidot kompozīcija, uzminot klienta noskaņojumu un krāsu izjūtu.

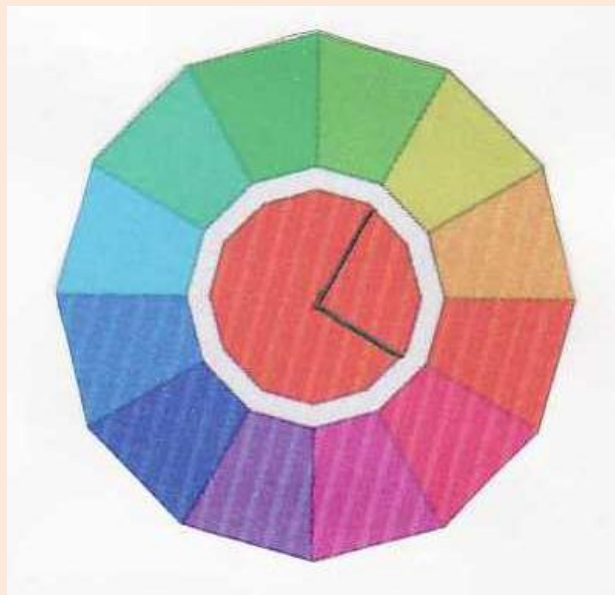
Krāsu kontrasti un harmonija

Kontrastsalikums krāsās veidojas, ja darbā izmanto krāsas, kas krāsu aplī atrodas viena otrai pretī.

Kontrastkrāsu salikums

Blakuskrāsu harmonija ir krāsu aplī līdzās esošo nokrāsu grupas.

Blakus krāsu salikums

PRAKTISKAIS DARBS

Izveidot savu krāsu apli.

Darba veikšanas instruktāža

Krāsu apļa zīmēšanai, izmantojot krāsu pigmentus, labāk krāsot laukumus uz atsevišķas lapas, pēc tam izgriezt precīzākos krāsu toņus un ielīmēt krāsu aplī.

4. TĒMA. FORMAS MĀCĪBA

Tēmas apguves laikā izglītojamie gūst izpratni par:

- formas mācību;
- pamatformu un formu lietojumu floristikā;
- krāsu, materiālu un formu mijiedarbību floristikā;
- struktūru grupām un to izmantošanu floristikas darbos.

Formas mācība floristiem palīdz saskatīt un raksturot formas, pazīt formu raksturu un māca strādāt ar formām radoši.

Konstruētas formas floristikā ir trauki, šķīvji, vāzes, kastes, sveces, gleznu rāmji, spraužammasas, visas ziedu kompozīcijas ar skaidru ģeometrisku formu, ziedu veikala iekārtojums, skatlogi.

Konstruētajām floristikas kompozīcijām raksturīga precizitāte, skaidrība, līdzsvars un vienkāršība. Piemēram, kūlīši, romiešu vainagi, lodes vai puslodes pušķis, vēdekļi.

Brīvās formas nav ģeometriski skaidras. Tās ir līgas, izliektas un var būt laužas. Floristi izmanto brīvas florālas formas – visi augi un augu daļas. Izmanto arī brīvas nejaušas formas – krokotu audumu, savītas virves, stieples. Visiem darbiem, kuru kontūra nav noslēgta, ir brīva forma.

Pamatformas ir trīsstūris, taisnstūris un aplis. Pārveidojot un savienojot pamatformas, var iegūt visas citas formas.

Trīsstūris – tiecas telpā, rada spēcīgu dinamiku, šķeļ telpu, norāda virzienu, ir aktīvs. Trīsstūra formas ziedu piemēri – gladiolas, delfīnijas, lauvmutītes, lefkojas, priedes, kadiķi, īrisu lapas, antūrijas, kallas, vīnogu ķekari.

Taisnstūris iemieso statiskumu, stingrību, noteiktību, konstrukciju. Taisnstūris nav florāla forma, bet ir laba pamatne vai fons ziedu un augu dzīvajām daļām. Taisnstūra formas piemēri – flīzes, sveces, vāzes, ķieģeļi, izziedējušas hiacintes, liatri, vilkvālītes.

Aplis ir visīsākā līnija, lai apvilktu noteiktu laukumu. Noslēgtu apli mēs uztveram kā formu, kas norobežo, sargā, bet tas rada arī dzīvīguma iespaidu. Apaļa forma ir dabiska, tāpēc daudzas apaļās formas izmanto floristi.

Apļa formas ziedi ir pelašķi, artišķi, asteres, dālijas, peonijas, saulespuķes, samtenes. Floristi izmanto darbos apaļas formas lapas, augļus un sausos dabas materiālus. Piemēram, ābolus, ogas, ķirbjus, čiekuri, pogaļas, riekstus, lotosa sēklotnes. Izmanto arī citus materiālus – pārles, sveces, gliemežvākus, kamolus.

Katram materiālam atbilst noteikta forma. Savukārt izstrādājuma formu nosaka materiāls un izvēlētā izgatavošanas tehnika.

Pastāv mijiedarbība starp formu, krāsu un struktūru. Struktūras efektu var uzsvērt vai vājināt ar krāsu.

Struktūras un faktūras

Kompozīcijas materiāliem piemīt virsmas īpašības – materiāla struktūra. Struktūra ir materiāla uzbūve, bet faktūra attiecas uz virsmas īpašībām. Struktūra un faktūra ir nešķirami jēdzieni. Floristi savos darbos veido skaistas struktūru spēles.

Struktūru grupu iedalījums

Struktūras var būt rustikālas, pūkainas, zīdainas, porcelānveida, metāliskas.

Rustikālas struktūras dabā sastopamas visbiežāk. Tās ir struktūras, kuras veidotas neapdarinot detalizēti. Parasti tā ir raupja, nelīdzena virsma. Raupji ir akmens, zeme, mizas, sausi augi, čiekuri, maisaudumi, ķērpji, neglazēta keramika, pinumi. Pat ziedi var izskatīties rustikālāki, ja tos salīdzina. Piemēram, cīnijas ir rustikālākas par gerberām.

Pūkainas struktūras iedalās samtainās un vilnainās. Augu pasaulē pūkainas pārsvarā ir lapas, arī ziedlapas un sēklotnes. Piemēram, ēdelveiss, agerāti, mimozas.

Zīdains struktūras – zīdaini ziedi, lapas, sēklas un lentas. Zīdainuma efekts ir ļoti nestabils. Piemēri – puķuzirnīši, magones, mēnesenes, zīds, lentes.

Porcelānveida struktūrai piemīt raksturīgs glazūras spīdums. Šī struktūra asociējas ar baltu krāsu. Piemēram, hiacintes, tulpes, lilijas, magnolijas, ciklamenes, stikla trauki, perlamutra gliemežvāki, pārles.

Metāliskas struktūras ir metāla traukiem, statīviem vai karkasiem, kurus var labi kombinēt ar ziediem. Arī augu materiāls var būt metālisks, ja tas izskatās stingrs un virsma spīd. Augu lapas var pārklāt ar lapu spīduma aerosolu. Piemēram, begoniju un gumijkoku lapas, antūrijas, streļīcijas.

Materiālu grupēšana

Materiālus var grupēt līdzīgās struktūrās un kontraststruktūrās. Struktūru atšķirība ir svarīga efekta pastiprināšanai kompozīcijās. Spīdīga struktūra pretstatā raupjai ir daudz izteiksmīgāka.

Struktūrgrupas. /Attēls no žurnāla „Цветы”, ООО: „Артлайн - Стиль”, Москва, 08’2007/

PRAKTISKAIS DARBS

Dažādu struktūru salīdzināšana.

Darba veikšanas instruktāža

Uz 5 pamatnītēm līmē dažādas struktūras, uz katru pamatni atšķirīgu struktūru. Pēc tam salīdzina un izvērtē struktūru atšķirības un dekoratīvo pielietojumu.

5. TĒMA.

FLORISTIKAS STILI

Tēmas apguves laikā izglītojamie gūst priekšstatu par:

- floristikas stiliem;
- kopīgo un atšķirīgo austrumu un rietumu tautām.

Stili floristikā ir raksturīga kompozīcijas uzbūves pazīme. Kompozīcijas veidošanu ietekmē objektīvi un subjektīvi faktori. Jāņem vērā, kad un kur kompozīcija tiek veidota – kādā gadsimtā, valstī, ar kādām tradīcijām un kultūru. Tikpat svarīgi ir, kāds klients šo kompozīciju pasūta un kāds floristikas speciālists izgatavo.

Floristi mūsu valstī izdala četrus floristikas stilus.

Dekoratīvais stils

Šis stils raksturo rietumniecisko domāšanu. Ziedu klāsts ir bagātīgs. Izņemot no floristikas darba dažus ziedus, nekas būtisks nemainās. Patīk cilvēkiem, kam liels ziedu daudzums saistās ar bagātību un svētkiem.

Dekoratīvā stila pušķis. /Attēls no žurnāla „Цветы”, ООО: „Артлайн - Стиль”, Москва, 03’2006/

*Dekoratīvā stila kompozīcijas. /Attēli no žurnāla „Цветы”, ООО: „Артлайн - Стиль”, Москва, 07’2008;
03’2006/*

Lineāri formālais stils

Šis stils raksturo austrumniecisko domāšanu un ir cēlies no austrumu ziedu kārtotāšanas mākslas – ikebanas. Šajā stilā veidotas kompozīcijas piestāv minimālisma interjeram. Tiek izmantoti kontrasti formās, krāsā, struktūrās un faktūrās.

Lineāri formālā stila kompozīcija. /Attēls no žurnāla „Цветы”, ООО: „Артлайн - Стиль”, Москва, 02'2008/

Formas stils

Izmanto gan rietumos, gan austrumos. Galvenais ir forma, un pie šī stila pieder visi formas darbi – vainagi, lodes, piramīdas, vēdekļi, somiņas, sirdis, stilizētas dzīvnieku figūras. Arī noteiktas formas ziedu pušķi – pusapaļie, pilienvēda, kausveida, spilvenveida un citi.

Formas stila kompozīcija – vainags

Formas stila kompozīcija – sirds. /Attēls no žurnāla „Цветы”, ООО: „Артлайн - Стиль”, Москва, 04 2010/

Formas stila kompozīcija – konuss. /Attēls no žurnāla „Цветы”, ООО: „Артлайн - Стиль”, Москва, 10´2009/

Formas stila kompozīcija – aplis. /Attēls no žurnāla „Цветы”, ООО: „Артлайн - Стиль”, Москва, 01’2011/

Veģetatīvais stils

Izmanto gan rietumos, gan austrumos. Veģetatīvā stilā veidotas kompozīcijas tiek veidotas tā, kā augi aug dabā. Tiek it kā izgriezts gabaliņš no dabas. Jāievēro nosacījums, ka augiem jābūt no viena biotopa – pļavā vai, piemēram, mežā augošiem.

Veģetatīvā stila kompozīcija. /Attēls no žurnāla „Цветы”, ООО: „Артлайн - Стиль”, Москва, 04´2009/

6.TĒMA.

IZSTRĀDĀJUMA INTEGRĒŠANA TELPĀ

Tēmas apguves laikā izglītojamie:

- gūst priekšstatu par floristikas izstrādājumu integrēšanu telpā;
- vizualizē savu darbu skices.

Vārds skice nozīmē ātrs uzmetums, zīmējums, kurā redzamas visas būtiskās detaļas. Daudzos gadījumos skice ir papildu paņēmieni skaidrības radīšanai, kas izteiksmīgi parāda būtisko.

Florists vēlas vizualizēt savu priekšstatu par ziedu kompozīciju. Tad viņš pats var veidot attieksmi pret iecerēto kompozīciju, veikt korekcijas, atrast pareizās proporcijas un rast jaunas idejas.

Skices vēlams parādīt klientiem, lai precizētu klienta vēlmes un gūtu pārliecību par topošā izstrādājuma atbilstību klienta vēlmēm.

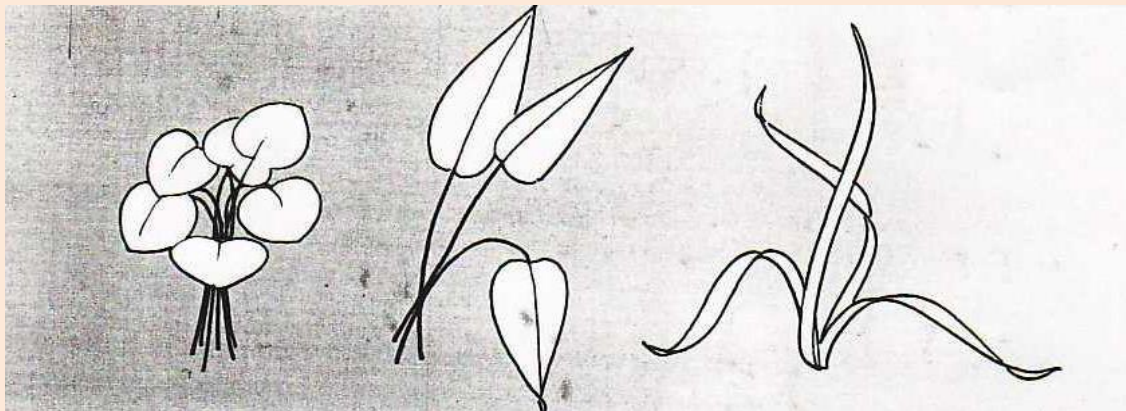

PRAKTISKAIS DARBS

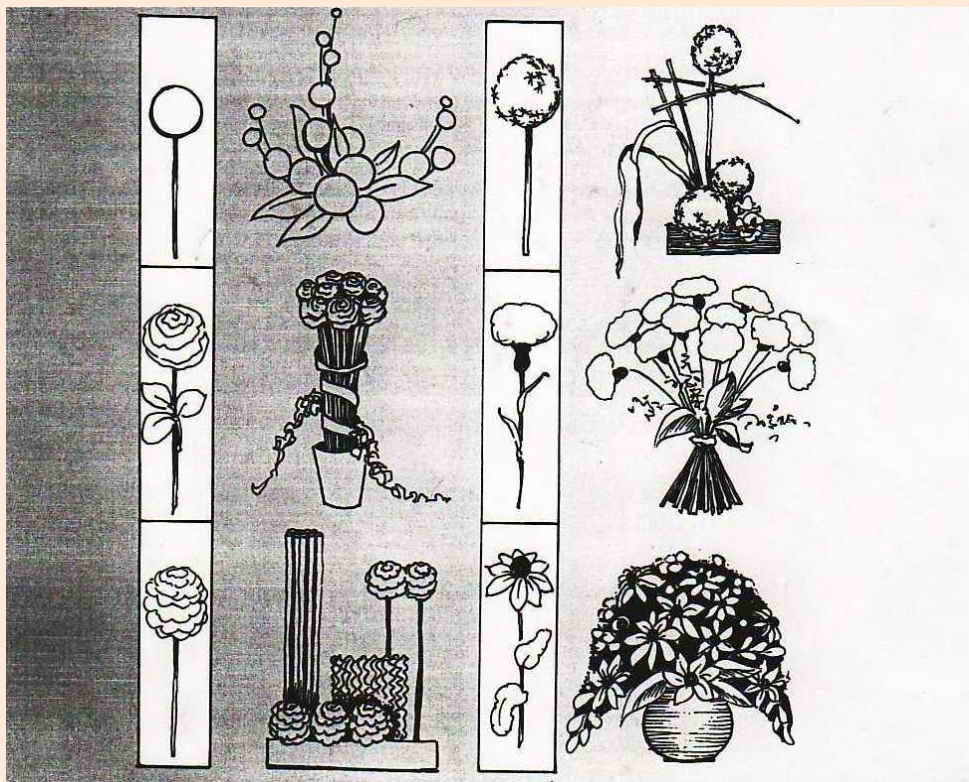
Floristikas darba skices zīmēšana.

Darba veikšanas instruktāža

Tiek skicētas vienkāršotas lapu un ziedu formas. Izglītojamie grupē augu daļu vienkāršās kontūras un izveido sava floristikas darba skici. Tiek veidota skice izstrādājuma integrēšanai telpā.

Vienkāršotas ziedu un lapu formas. /Attēls no „Florists: kompozīcijas mācība un floristikas kompozīcijas. Vundermane Ingeborga, Štobe-Rozenštoka Frauke, Rīga: Lapa H, 2003/

Stilizētas ziedu un lapu formas. /Attēls no „Florists: kompozīcijas mācība un floristikas kompozīcijas. Vundermane Ingeborga, Štobe-Rozenštoka Frauke, Rīga: Lapa H, 2003/

7. TĒMA.

FLORISTIKAS IZSTRĀDĀJUMU MATERIĀLI UN TEHNISKIE PAŅĒMIENI AUGU NOSTIPRINĀŠANĀ

Tēmas apguves laikā izglītojamie gūst:

- izpratni par darbos nepieciešamajiem materiāliem, palīgmateriāliem un dekoratīvajiem materiāliem;
- prasmes atpazīt darbarīkus;
- prasmes dažādu stiprināšanas veidu lietošanai;
- pamatzināšanas biofloras pielietošanai floristikas kompozīcijās.

Floristikas kompozīcijās izmanto daudz un dažādus florālos un neflorālos materiālus. Floristika kā nozare nepārtraukti attīstās, tāpēc iepazīstam aizvien jaunus materiālus. Dabas materiālu daudzveidība ir neizmērojama – raupji zari, smalki izlocīti zaļumi, ziedi, dekoratīvas lapas, klūgas, skujas, zīles, čiekuri, sūnas un citi materiāli. Lai veiksmīgi darbotos ar dabas materiāliem un izveidotu no tiem skaistus darbus, ir jāprot pielietot dažādus tehniskos palīgmateriālus. Ar šo materiālu palīdzību augus var nostiprināt. Dekoratīvo materiālu klāsts floristikā ir ļoti daudzveidīgs. Tiek pielietotas dažādas lentas, sizālis, rafija, auklas, pērles, mākslīgie ziedi un citi materiāli.

Floristi saviem darbiem materiālus izvēlas atkarībā no pasākuma rakstura, mēroga un nozīmes.

Dažādi materiāli, palīgmateriāli un dekoratīvie materiāli.

Instrumenti un darbarīki

Lai nopietni darbotos floristikā, nepieciešams atbilstošs aprīkojums – darbarīku un materiālu komplekts, bez kura palīdzības floristikas darbi izskatīsies nekvalitatīvi. Vispirms tie ir dažādi griežamie instrumenti. Lai nogrieztu ziedus un zaļumus, ir nepieciešams ass nazis un šķēres.

Vēlams, lai darbarīku kāti būtu spilgtās krāsās, lai nejauši nepazustu starp zaļumiem. Floristu šķērēm jābūt ar pietiekami garu griezējasmeni un elastīgu atsperi.

Darbarīkus pēc darba veikšanas vienmēr jāsakopj tīrus un sausus. Nažus bieži jāasina un šķēres jāieeļļo. Dažām floristu šķērēm ir speciāli stiprinājumi, lai tās varētu uzkarināt kaklā.

Koksnainiem kātiem, klūgām un citiem zariem nepieciešamas dārznieku šķēres. Papīra un audumu lentām, auklām nepieciešamas parastas papīra šķēres. Stieplu nokniebšanai nepieciešamas asknaibles, bet karkasu stiprināšanai ar stieplēm un stieplu savērpšanai – plakanknaibles.

Līmēšanai nepieciešama līmes pistole.

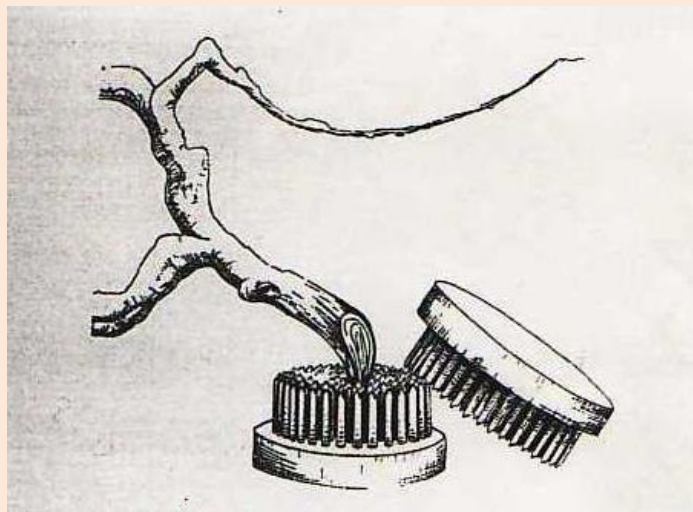

Biežāk izmantotie darbarīki un instrumenti

Floristiem, veidojot kompozīcijas no augiem, tos vajag nostiprināt un nodrošināt ar ūdeni. Tāpēc nepieciešams apgūt **augu stiprināšanas tehniskos paņēmienus**.

Spraušana kenzānā

Kenzāns ir smags metāla stiprinājums ar adatām uz augšu, kurā stiprina ziedus.

Kenzāns. /Attēls no „Florists: kompozīcijas mācība un floristikas kompozīcijas. Vundermane Ingeborga, Štobe-Rozenštoka Frauke, Rīga: Lapa H, 2003/

Stiprināšana karkasos

Karkasus var iespriegot pie trauka malām, tie var būt kā balsti. Karkasu veidošanā izmanto gan dabas materiālus (klūgas, zarus, niedres, saknes), gan mākslīgos materiālus (sietus, savītas stieples).

Nostiprināšana dabīgos materiālos

Kompozīciju var nostiprināt sūnu satinumos, briketēs, mālā, ģipsī, akmeņos un citos materiālos.

Augu nostiprināšana traukos. /Attēls no žurnāla „Цветы”, ООО: „Артлайн - Стиль”, Москва, 04'2010/

Nostiprināšana bioflorā

Bioflora ir speciāla spraužammaša, kurā tiek sprauti augi. Ir trīs veidu biofloras. Sauso biofloru izmanto kaltēto un mākslīgo ziedu kompozīcijās. Slapjā bioflora ir tumši zaļā krāsā, un tā pirms kompozīcijas spraušanas jāsamērcē ūdenī. Šī spraužammaša nedrīkst būt redzama, tādēļ jāpatērē daudz zaļumu tās aizsegšanai.

Krāsainās biofloras ir redzama kompozīcijas sastāvdaļa, un tās izmanto, veidojot askētiskākus darbus.

Augu ievietošana ampulās

Floristi izmanto stikla un plastmasas ampulas.

Augu ievietošana ampulās. /Attēls no žurnāla „Цветы”, ООО: „Артлайн - Стиль”, Москва, 07'2008/

Augu stiprināšana ar dažādiem materiāliem

Augus var stiprināt ar stieplēm, dekoratīvām adatiņām, kņāģīšiem. Tos var arī vienkārši piesiet ar dažādām auklām.

Augu līmēšana

Kaltētus un mākslīgus augus līmē ar karstajām vai aukstajām līmes pistolēm pie vajadzīgās kompozīcijas virsmas. Dzīvos augus ielīmē darbos ar dzīvo augu līmi. Vēl izmanto PVA līmi, parafīnu, silikonu un speciālas aerosola līmes.

Augu nostiprināšana parafīnā. /Attēls no žurnāla „Цветы”, ООО: „Артлайн - Стил”, Москва, 04’2010/

PRAKTISKAIS DARBS

Darbarīku pielietojums un materiālu nostiprināšana bioflorā.

Darba veikšanas instruktāža

1. Ziedu kātu griešana. Griež ar speciālu asu nazi 45 grādu leņķī.
2. Veic ziedu preparēšanu – izgriež, šino, liec, stieplē.
3. Veic ziedu kātu hermētisku noslēgšanu ar teiplenti.

Izglītojamie apgūst vienu no visvairāk lietotajām nostiprināšanas tehnikām – augu spraušanu bioflorā.

Tiek ņemta slapjā bioflora, piegriezta nepieciešamajā lielumā, saslapināta un sprauti augi, veidojot dekoratīvā stila kompozīciju.

Augu nostiprināšanas tehniskie paņēmieni. /Attēls no „Florists: kompozīcijas mācība un floristikas kompozīcijas. Vundermane Ingeborga, Štobe-Rozenštoka Frauke Rīga: Lapa H, 2003/

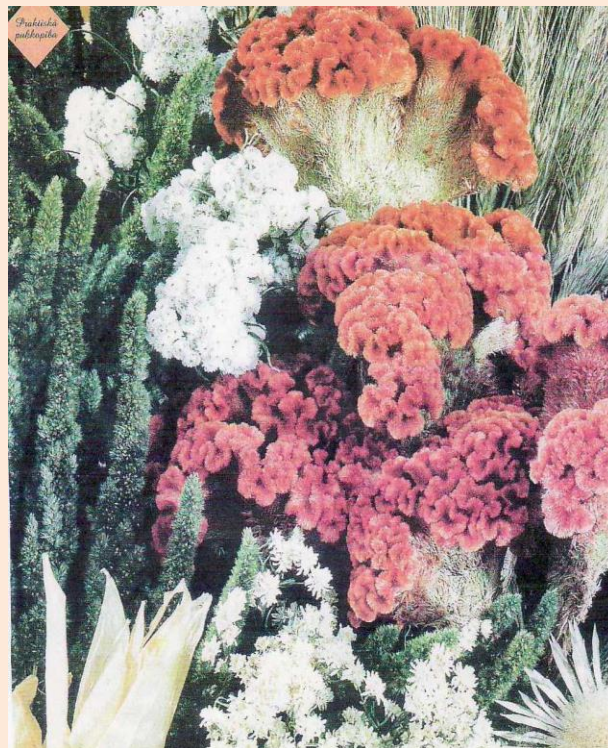

8. TĒMA. AUGU IEVĀKŠANA UN SAGLABĀŠANA

Tēmas apguves laikā izglītojamie gūst priekšstatu par:

- augu ievākšanas un saglabāšanas metodēm;
- ziedu uzglabāšanu;
- augu kaltēšanas un apstrādes metodēm.

Augiem cilvēka dzīvē jau no senatnes ir bijusi liela nozīme. Pļavas, meža, tīruma augi ir galvenais pārtikas avots cilvēkiem un barība lopiem. Arī dažādu slimību ārstēšanai lieto ārstniecības augus. Šie augi ir pareizi jāievāc. Tāpat pareizi sagatavot materiālu darbam nepieciešams arī floristiem. Latvijas daba piedāvā plašu dekoratīvā floristikas materiālas izvēli. Floristi augus vāc, kaltē un uzglabā, lai ziemas mēnešos būtu materiāls ražīgam darbam. Augu ievākšana jāveic saudzīgi, lai neizjauktu mūsu valsts biocenozi.

Augu kaltēšana

Kaltēšanai augus ievāc saulainā laikā, kad ziedi ir atvērušies. Pēc lietus vai rasā augus nav ieteicams vākt, jo ūdens ietekmē tie sabrūnē. Augu ziedi nedrīkst būt tuvu ziedēšanas beigām, citādi tie žāvējot nobirs. Kaltēšana gaisā ir vienkāršākā augu saglabāšanas metode. Telpām jābūt sausām, tumšām un ar labu ventilāciju. Ja telpas ir mitras, sākas pūšanas process. Savukārt, ja telpās ir spilgta gaisma, augi žāvēšanas procesā zaudē krāsu. Kaltējot augus, tos var sasiet buntēs un pakarinot. Savvaļas materiālu var kaltēt, izvietojot kastītēs. Tām jābūt ar caurumiņiem, un tajās jāiekļāj absorbējošs papīrs. Kaltējamais materiāls vienreiz nedēļā jāpārskata. Augus var kaltēt arī cepeškrāsnī vai mikroviļņu krāsnī.

Augus var kaltēt arī ar desikantiem. Kaltēšana ar desikantiem notiek, izmantojot ķīmiskas vielas – desikantus (vielas, kas uzsūc ūdeni). Izmantojot šo metodi, ziedi saglabā formu, tekstūru un krāsu.

Vēl viena augu saglabāšanas metode ir presēšana. Rūpnieciski presēšana notiek ar speciālām presēm. Mājas apstākļos augus liek starp avīzēm vai mitrumu absorbējošu papīru un virsū uzliek kādu smagu priekšmetu.

Augu lapas var arī skeletizēt. Skeletizācijai izmanto lapas ar labi redzamu dzīslojumu. Ūdenim pievieno sodu. Lapas vāra uz lēnas uguns apmēram stundu. Pēc tam uzvelk gumijas cimdus un zem tekošas ūdens strūkļas beržot atbrīvo lapas no mīkstajiem audiem. Izkaltētas lapas var balināt un krāsot.

Augu lapu skeletizācija

Augus var piesūcināt ar glicerīnu, tad tie kļūst elastīgi un kaltējot nebirst. Izmantojot glicerīnu, to sajauc attiecībās 50 : 50 ar verdošu ūdeni. Augu zarus un ziedu kātus atlapo un ļauj dzert šo šķīdumu vairākas dienas, tad izņem un kaltē. Glicerīna šķīdumā var peldināt arī lapas.

Dzīvus ziedus var iemērkāt parafīnā un tad uzreiz aukstā ūdenī. Krāsainas rudens lapas var gludināt.

Arī ziedu pareizai uzglabāšanai ir savi noteikumi, kas jāievēro, lai ziedi ilgāk saglabātu svaigumu.

Grieztie ziedi turpina dzīvot, kaut arī atdalīti no auga. Ilgstoši transportējot, ziedi ātri zaudē dekoratīvātāi un noveco. Grieztie ziedi glabāšanas laikā pacieš ūdens trūkumu, ja vien atrodas relatīvi zemā temperatūrā, kas ir no 2 – 8 grādiem. Importētos grieztos ziedus pirms ievietošanas vāzē „reanimē”, uz mirkli iemērcot kātu galus verdošā ūdenī. Ziedus vāzēs ievieto tīrā ūdenī. To var skābināt vai saldināt, lai nevairotos mikroorganismi.

9. TĒMA. VIRTENES UN VĒRUMI

Tēmas apguves laikā izglītojamie:

- iemācās lietot dažādas vērumu un virteņu izgatavošanas tehnikas;
- apgūst prasmes izgatavot virtenes no lapām, ziediem un citiem materiāliem, ievērojot nacionālās un internacionālās tradīcijas.

Virtenes un vērumi ir īpašas floristisko detaļu izgatavošanas tehnikas. Uz stieples vai auklas tiek uzvērta augu materiāls.

Ievērojot internacionālās tradīcijas, dienvidjūru salu iedzīvotāji savās slavenajās ziedu virtenēs uz diega sava orhideju ziedus un ver pērļu krelles.

Florists ver ne tikai uz diega vai auklas, bet izmanto arī dekoratīvo stiepli vai arī tievus koka iesmiņus. Vērumus un virtenes veido ne tikai nepārtrauktas un blīvas formas, bet arī brīvā secībā ar neregulārām atstarpēm. Lapas, kātu gabaliņus, augļus caurdur ar adatu vai stiepli, tos arī apvij un iesien stieplē ar atstarpi citu no cita. Floristi uz dekoratīvajām stieplēm ver pērlītes un izmanto kompozīciju papildināšanai, veido tērpu rotas un rokassprādzes. Virtenes un vērumus izmanto visās floristikas jomās.

PRAKTISKAIS DARBS

Virtenes veidošana no lapām, ziediem, citiem materiāliem.

Darba veikšanas instruktāža

Stiprina uz stieplēm vai auklas dažādus floristikā izmantojamus materiālus – ziediņus, pērlītes, locītas un rullētas lapas, salmus un koka gabaliņus. Pēc saviem ieskatiem izvēlas atbilstošus materiālus un veido virteni, ievērojot nacionālās vai internacionālās tradīcijas.

Ziedu virtene. /Attēls no žurnāla „Цветы”, ООО:
„Артлайн - Стиль”, Москва, 06 '2009/

10. TĒMA.

KARKASA TEHNIKA

Tēmas apguves laikā izglītojamie gūst:

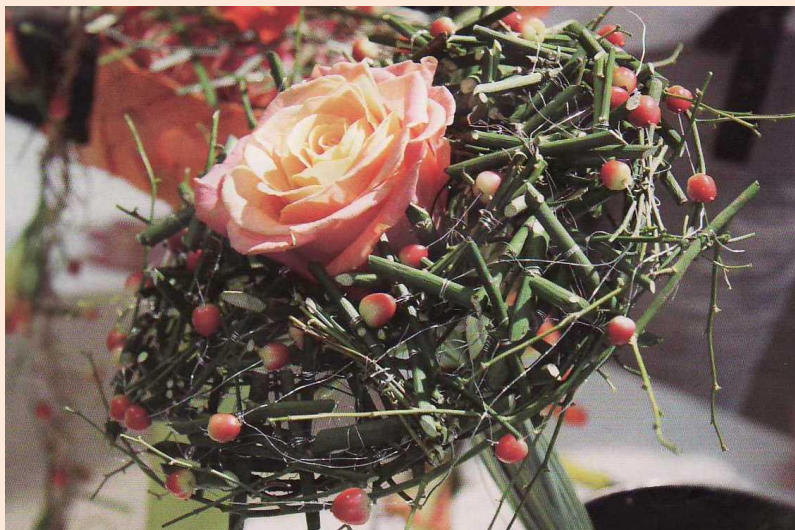
- izpratni par karkasa tehnikas lietojumu;
- prasmes izgatavot karkasu, lietojot dažādas tehnikas;
- prasmes izdekorēt karkasu un integrēt to telpā.

Karkass tulkojumā no franču valodas (carcasse) ir tehnisks termins un nozīmē – kāda darba skeletu, kas sastāv un ir konstruēts no atsevišķām savā starpā sastiprinātām detaļām. Karkass nodrošina floristikas darbam formu, izturību, stabilitāti un ilgāku kalpošanas laiku. Pielietojot karkasus, floristi var veidot apjomīgus un izturīgus formas darbus. Karkasus pielieto arī ziedu pušķu veidošanā. Pušķi tiek veidoti ar transparentiem karkasiem, kas vairāk piestāv pavasara izstrādājumiem. Pušķus var balstīt disks – necaurspīdīgs karkass.

Tehniskie karkasi izpilda atbalsta funkciju, nav redzami un tos dekorē. Piemēram, no tehniskās stieples sapītu karkasu aplīmē ar lapām.

Dekoratīvie karkasi ir kompozīcijas vizuālā tēla sastāvdaļa. Tos veido no dažādiem mākslīgiem un dabas materiāliem.

Dekoratīvie karkasi no dabas materiāliem. /Attēls no žurnāla „Цветы”, ООО: „Артлайн - Стиль”, Москва, 06'2010/

Karkasus var veidot gan apjomīgus un telpiskus, gan vienā plaknē.

Dekoratīvie karkasi vienā plaknē. /Attēls no žurnāla „Цветы”, ООО: „Артлайн - Стиль”, Москва, 04’2008/

Karkasi var būt gan necaurspīdīgi, gan transparenti. Skaisti ir karkasa tehnikā veidoti transparentie vainagi.

Veidojot karkasus, var izmantot dažādus koku zarus, vīnstīgas, saknes. No mākslīgajiem materiāliem der jebkurš, kas var noturēt formu. Karkasus iespējams veidot dažādās tehnikās –stiprinot ar stieplītēm, līmējot ar dažādām līmēm, skavojot, saspaužot ar zobu bakstāmajiem kociņiem vai kniepatatām, tinot un pinot.

PRAKTISKAIS DARBS

Karkasu izgatavošana un dekorēšana. To integrēšana telpā.

Darba veikšanas instruktāža

Karkasu veidošanai izvēlas lokanus koku zarus, vīnstīgas, tehnisko stiepli, dekoratīvo stiepli, asknaibles un plakanknaibles, dārznieka šķēres, kartonu, dekoratīvo materiālu, līmi, ziedus un zaļumus.

Veido sirpjveida karkasu pušķim. Pakāpeniski stiprinot zarus, veido formu. Sastiprinot zarus ar stiepli, piestiprina kājiņu, ievieto ziedus un zaļumus. Veido transparentu vainagu, dekorē. Integrē telpā.

11. TĒMA.

DAŽĀDU FORMU VEIDOŠANA

Tēmas apguves laikā izglītojamie gūst:

- izpratni par dažādu formu veidošanu, ievērojot nacionālās tradīcijas;
- prasmes dažādu formu veidošanā un integrēšanā telpā.

Formas darbus var veidot no sūnām, salmiem, zariem, papardēm, čiekuriem un mūžzaļajiem augiem.

Dažādas tehnikas formas darbu izgatavošanā – notīšana ar diegu vai stiepli, līmēšana, siešana, skavošana.

Latviešiem senatnē bija tradīcija smelties enerģiju no dzīvajiem augiem. Ziemā tie ir mūžzaļie augi. No šiem augiem tiek veidoti skaisti formas darbi, piemēram, Adventes vainagi. Šos vainagus var veidot arī no kaltētiem augiem. Tradicionāli pieņemts Adventes vainaga pamatnes formu veidot no polstermateriāla – siena vai sūnām. Veidojot formu, svarīgi ievērot proporcijas. Materiāls jāsatin tik cieši, lai tas labi noturētu formu. Vēl Ziemassvētkos floristi darina citus formas darbus – eglītes, zvaigznes un citus, kas saistīti ar Ziemassvētku simboliku.

Rudens periodā floristi sien labības kūlīšus – tā ir latviešu nacionāla tradīcija.

Pavasaris atnāk ar Lieldienu laiku. Tad visvairāk redzam floristu veidotus dzīvniekus. Tos veido no sūnām, salmiem un siena. Visvienkāršāk izgatavot formu no siena. Par pamatu var ņemt klūgas, stieples vai metāla sietu un aptīt ar florālu materiālu. Formu var izgriezt no sausās oāzes vai putuplasta un aplīmēt.

Dzīvnieki kā dekori ir simboli – Lieldienu zaķis, cālis, miega pele. Veidojot dzīvnieku formas, ļoti labi jāizpēta, kāds katrs dzīvnieks izskatās.

No dabas materiāliem veido arī skaistus formas darbus – traukus, spilvenus, sirdis un citus izstrādājumus. Darbus integrē telpā vai telpas daļas iekārtojumā, lai mērķtiecīgi sasniegtu noteiktu efektu.

Formas darbi. /Attēli no žurnāla „Mazajam FLORISTAM”, SIA „Nadīna L.” 2009, rudens/

PRAKTISKAIS DARBS

- Dzīvnieku, trauku un aksesuāru veidošana no siena, salmiem, sūnām, vīnstīgām, klūgām.
- Vainaga pamatnes izgatavošana no siena.

Darba veikšanas instruktāža

Formas darbu veidošanai nepieciešams siens, sūnas, zari, stieple un spoļišu diegs. Formas darba – dzīvnieka izgatavošana.

Izvēlas, kādu dzīvnieku izgatavot, un veido formu no sūnām. Atkarībā no formas sarežģītības pamatā var likt zaru un stieples karkasu. Ja vēlas izveidot asti vai kāju, tad lieto stiepli. Sūnas pietin ar izturīgu spoļišu diegu atbilstošā krāsā un veido izvēlētā dzīvnieka formu.

Vainaga pamatnes izgatavošana no siena.

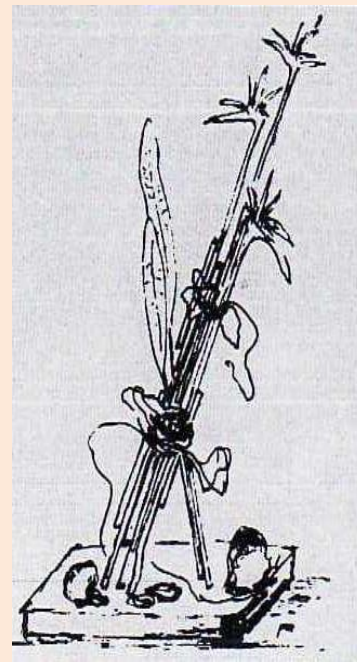
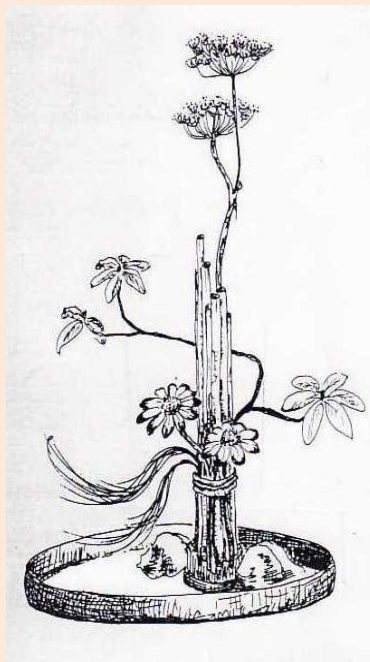
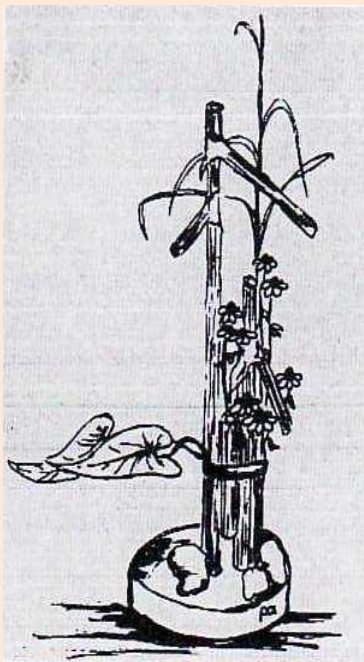
Pamatā liek no klūgām izveidotu apli. Klūgai apkārt liek salmus un pietin ar spoļišu diegu. No siena izveidotu pamatni vēlams notīt ar polietilēna plēvi. To ieteicams darīt gan ugunsdrošības dēļ, gan lai vainaga pamatne būtu gludāka. Gatavo pamatni izmanto, izgatavojot vainagu.

12. TĒMA. KŪLĪŠU TEHNIKA

Tēmas apguves laikā izglītojamie:

- izprot kūlīšu tehniku;
- veido kūlīšus un mācās tos izmantot floristikas darbos un integrēt telpā.

Kūlīša forma ir noslēgta, tas ir cilindrisks.

Kūlītis. /Attēli no „Florists: kompozīcijas mācība un floristikas kompozīcijas. Vundermane Ingeborga, Štobe-Rozenštoka Frauke Rīga: Lapa H, 2003/

Kūlīšus veido no zariem, tāpēc tie vairāk asociējas ar pavasara darbiem. Zaru kāti tiek kārtoti paralēli un katrs kūlītis ir sastiprināts. Kūlītis kalpo kā atbalsts ziediem, kā kompozīcijas daļa, un pats par sevi, kā dekors.

Tos var novietot kompozīcijās gan vertikāli, gan horizontāli. No dažiem maziem kūlīšiem var veidot vienu lielu kūlīti.

Kūlīti var ielikt lēzenā traukā ar ūdeni un izplaucēt. Šādu kompozīciju var papildināt ar pavasara ziediem.

Var veidot kūlīšu grupu, sasiēnot tos ar dekoratīvu materiālu un ievietojot ziedus mēģenēs. Telpā var integrēt paliekošu kūlīšu grupu un mainīt dekoratīvos elementus, atbilstoši pasākumam vai gadalaikam.

*Kūlītis – galda dekors. /Attēls no „Puķu pušķi”,
Žagariņa Aija, SIA „Nadīna L”, 2006/*

PRAKTISKAIS DARBS

Izgatavojiet kūlīti – galda dekoru!

Darbam nepieciešami zari un klūgas bez sānu atzariem. Tiem jābūt dažādās krāsās un resnumā. Vēl nepieciešama stieple, dārznieka šķēres, dekoratīva aukla, 3 ziedi dekorēšanai, mēģenes vai lēzens stikla trauks.

Veido kūlīšus no dažāda izmēra un krāsas zariņiem. Kūlīšus savieno un izveido galda dekora pamatni, to sastiprina ar dekoratīvu auklu. Pēc izvēles kūlīšu galda dekoru var integrēt telpā, ziedus ievietojot ampulās, vai stiprina starp kūlīšiem un ievieto traukā ar ūdeni.

13. TĒMA.

DEKORI AR SVECĒM

Tēmas apguves laikā izglītojamie gūst:

- izpratni par sveču izmantošanu floristikas darbos;
- prasmes izmantot sveces dekoros;
- prasmes izgatavot sveces dekoru.

Svētki nav iedomājami bez ziediem un svecēm. Mūsu senči svinēja svētkus, ievērojot dabas ritējumu cauri gadalaikiem. Vispirms tika padarīts darbs un tad svinēti svētki. Senāk februāri dēvēja par Sveču mēnesi. Arī šobrīd 2. februārī tiek atzīmēta Sveču diena.

Floristi savos darbos sveces visvairāk izmanto, sākot no Adventes līdz Sveču dienai. Sveces šajos darbos ir viens no svarīgākajiem elementiem, jo simbolizē došanos no tumsas uz gaismu. Sveces tiek izmantotas arī Lieldienu, kāzu un citu svinību floristikas kompozīcijās.

*Композиция ar svecēm. /Attēls no žurnāla „Цветы”,
ООО: „Артлайн - Стиль”, Москва, 04’2007/*

Galvenais ir sveces kompozīcijā tehniski pareizi iestiprināt, lai sveču degšanas laikā kompozīcijas pārējie elementi neciestu – neaizdegtos, nenokūpētu, un nenotecētu ar parafīnu.

Svecēm nav obligāti jābūt iestiprinātām dekorā, tās var atrasties blakus kompozīcijai svečtuos, var būt grupētas uz skaista šķīvja, speciālās sveces var arī peldināt ūdenī.

Sveces kompozīcijā stiprina uz speciāliem svečturiem, lai darbi būtu ugunsdroši.

Ar svecēm skaisti var izdekorēt svinību galdu dzīvo ziedu kompozīcijās, kas veidotas slapjajā spraužammasā. Šeit sveces iestiprina kā kompozīcijas sastāvdaļu.

Moderni ir sveces integrēt telpaugu kompozīcijās.

Композиция с свечей. /Attēls no žurnāla „Цветы”, ООО: „Артлайн - Стиль”, Москва, 04'2007/

PRAKTISKAIS DARBS

Izgatavojiet dekoru ar sveci.

Darbam nepieciešamie materiāli – kartons, dekoratīva stieple, pērlītes, kaltēti augi un mizas, karstā līmes pistole, cilindra formas svece.

No kartona izveido cilindru un aplīmē ar dabas materiālu, aptin ar pērlīšu virteni. Sveci ievieto dekoratīvajā cilindrā un izveido sveces noformējumu.

14. TĒMA.

DĀVANU FLORĀLĀ NOFORMĒŠANA

Tēmas apguves laikā izglītojamie gūst:

- izpratni par dāvanu florālo noformēšanu;
- izpratne par nacionālo tradīciju ievērošanu dāvanu saiņošanā;
- prasmes dāvanu florālā noformēšanā, ievērojot nacionālās un internacionālās tradīcijas.

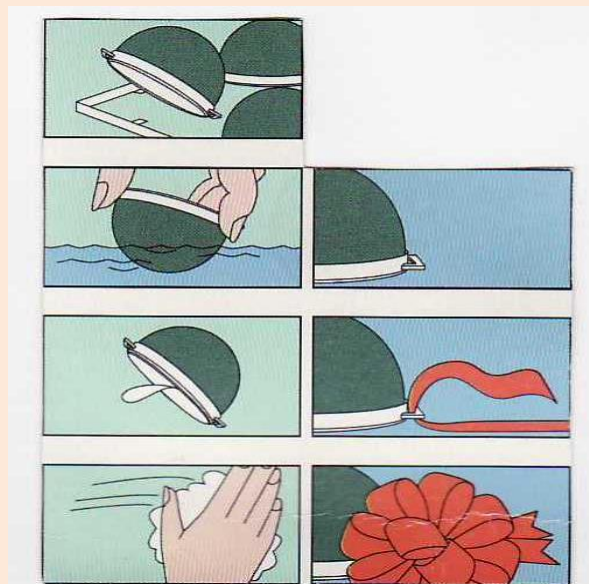
Tradicionāli dāvanas saiņo speciālos papīros. Ja dāvanas saiņo florists, tad tiek izmantoti florālie materiāli, un tā ir dāvanu florālā saiņošana.

Dāvanu saiņošanai floristi izmanto gan dzīvo, gan kaltēto dabas materiālu. Dāvanu var ietīt lielās augu lapās – kannu, aspidistru, monsteru un citās. Mūsu senči dzīvoja saskaņā ar gadalaiku ritējumu, un arī mūsu floristi izmanto dāvanu saiņošanā kaltētos florālos materiālus. Dāvanu saiņojumā skaisti izskatās arī dzīvais florālais materiāls, piemēram, vasarā – ziedi, bet rudenī krāsainas lapas.

Floristikas piederumu vairumtirdzniecības bāzēs un dārzkopības veikalos var nopirkt speciālas biofloras sagataves.

Biofloras dāvanu sagatavēs var saspraust nelielas ziedu kompozīcijas un pielīmēt pie dāvanu kastes. Dāvanu kastītes var aplīmēt ar kaltētu florālo materiālu.

Rotas un naudu var piestiprināt ziedam un izveidot interesantu viena zieda noformējumu. Saiņojot pudeles, nedrīkst sabojāt etiķeti. Floristi var sagatavot florālo papīru un dāvanas saiņot tajā.

*Biofloras dāvanu sagataves. /Attēls no firmas „Oasis”
iepakojuma, 2011/*

Dāvanu florālā saiņošana. /Attēls no žurnāla „Цветы”, ООО: „Артлайн - Стиль”, Москва, 12’2010/

PRAKTISKAIS DARBS

Dāvanu florāla noformēšana ievērojot nacionālās un internacionālās tradīcijas.

Darba veikšanas instruktāža

Darbam nepieciešamie materiāli– lielas dzīvo augu lapas, Fix lenta, dekoratīvās stieplītes un auklas, vīnstīgas, nelieli ziediņi, dzīvo augu līme, līmes pistole, kaltētas lapas un mizas.

Noformē dāvanu, izmantojot dzīvo dabas materiālu. Vispirms dāvanu ietin lapās un nostiprina ar dzīvo augu līmi. Virs lapām izveido transparentu karkasiņu no vīnstīgas un dekoratīvās stieples. Rotā ar lentu un pielīmē ziediņus.

Ar kaltētiem florālajiem materiāliem aplīmē dāvanu kastīti. Izmanto karsto līmes pistoli.

Ziedi dāvanu saiņošanā. /Attēl no firmas „Oasis” iepakojuma, 2011/

15. TĒMA.

NACIONĀLO UN INTERNACIONĀLO SVĒTKU VĪTŅU IZGATAVOŠANA

Tēmas apguves laikā izglītojamie gūst:

- izpratni par nacionālo un internacionālo vītņu izgatavošanu;
- prasmes dažādu tehniku pielietojumam vītņu izgatavošanā;
- prasmes izgatavot vītņi un to integrēt telpā.

Nosaukums vītne radies no vārda „vīt”. Vītnes ir vienmērīgi platāki vai šaurāki lapu vai ziedu vaļņi, veidoti kā vienmērīgas vai ritmiskas rindas, kurās to veidojošām daļām ir noslēgta forma. Vītnes veido plakanas vai pusapaļas. Ja vītnes stiprina pie sienas, $\frac{3}{4}$ no tām ir apaļas vai pilnīgi apaļas. Ja novieto uz horizontālas virsmas un brīvi pakarina, tad parasti tām ir apaļa forma.

Vītnes no dažādiem materiāliem. /Attēls no žurnāla „Цветы”, ООО: „Артлайн - Стиль”, Москва, 10'2008/

Vītnes var būt gatavotas no viena veida materiāla un dekorētas ar papildmateriāliem – ogām, ziediem, lentām. Vītnes var būt gatavotas no dažādiem materiāliem.

Vēsturiski vītnes ir gan vienāda biezuma, gan ar uzbiezinājumu centrā un galos. Festoni ir vītnes mākslinieciskā forma, pazīstama kopš antīkajiem laikiem. Tos veido, savienojot lokā pakārtu valnim līdzīgu vītņi ar paplašinājumu vidū un konusveida vertikālus vītnes posmus, kuri galos kļūst resnāki.

No vītnes, integrējot to telpā, var izveidot dažādas formas. Visvairāk ar vītnēm floristi rotā telpas gadskārtu svētkos. Eiropā populāri ir ēku fasāžu rotājumi ar vītnēm Adventes laikā. Latvijā Ziemassvētkos veido egļu un priežu vītnes, bet Līgo svētkos – ozolu vītnes. Pēc senajām tradīcijām Līgo svētkos pin daudzas vītnes – vītnes mājdzīvnieku rotāšanai un vītnes mājas priekšmetu un sētas rotāšanai. Vītnes pin arī valsts svētkos, skolas izlaidumos, kāzās un citos svinīgos pasākumos.

Vītnes var izgatavot siešanas tehnikā – balstam izmanto auklu. Tai vienmērīgi blīvi pieliek un ar stiepli pietin vienādā garumā sagrieztu materiālu.

Vītnes var spraut uz sūnu, priežu vai egļu zariņu pamatnes. Ērti vītņi gatavot spraušanas tehnikā sausajā vai slapjajā spraužammasā, kur to ietver plastmasa vai metāla režģis.

Plakanām vītnēm var izmantot finieri vai dēļus un materiālu ar skavotāju pieskavo.

Vītnes var arī līmēt, var pamatni sapīt kā garu bizi un izrotāt. Lai pasākumam piešķirtu bagātu iespaidu, arī vītnēm jābūt iespaidīgām.

Vītņu rotājumi. /Attēls no žurnāla „Цветы”, ООО: „Артлайн - Стил”, Москва, 06´2008/

PRAKTISKAIS DARBS

Vītnes izgatavošana un integrēšana telpā.

Darba veikšanas instruktāža

Darba izgatavošanai nepieciešamie materiāli – priežu zari, egļu zari, īsi koku zari, mētras, ašķi, veļas aukla, lentas, tehniskā stieple uz kociņa.

Veido apaļo vītņi, sienot materiālu ar tehnisko stiepli pie auklas. Vītņi izdekorē ar lentām.

16. TĒMA. KOLĀŽAS

Tēmas apguves laikā izglītojamie gūst izpratni:

- par kolāžu izgatavošanu;
- dažādu tehniku lietošanu, veidojot kolāžu.

Kolāžas ir plānē veidoti sienas dekori. Kolāžā jāveido gan krāsu, gan struktūrspēles.

Kolāžas var veidot ļoti atšķirīgi un iedalīt pēc pamatnes, uz kuras tās tiek veidotas.

Kolāžas pamatne var būt vienmērīgi nolīmēta ar florālo materiālu. Pamatnei izmanto kartonu vai finieri, var apvilkt ar audumu. Tad virsū blīvi līmē florālos kaltētos materiālus. Šādas kolāžas ir ļoti masīvas.

Kolāžas pamatne var būt uz krāsota pamata, kas ir līdzīgs akvarelim.

Var veidot arī kolāžas uz stikla, tad var līmēt virsū materiālus ar silikonu. Labi uz stikla izskatās arī mākslīgie ziedi un lapas. Darbi ir viegli un caurspīdīgi un labi piestāv mūsdienu interjeram.

Kolāžas pamatnei var izmantot ģipsi, kurš pilda arī saistvielas funkcijas. Šīm kolāžām izvēlas augus no vienas vides, līdzīgi kā veģetatīvajā stilā, bet akcentam var izmantot ko neparastu.

Mūsdienīgas kolāžas var veidot uz speciālas līmplēves.

PRAKTISKAIS DARBS

Veidot kolāžu uz līmplēves.

Darba veikšanas instruktāža

Darbam nepieciešamie materiāli – līmplēve, dažādi kaltēti florālie materiāli, krāsaina dzija, lentas, foto rāmītis ar stiklu.

Uz līmplēves birdina smalki sagrieztus materiālus, veidojot kolāžu. Gatavu darbu ievieto rāmītī aiz stikla.

Kolāža. /Attēls no žurnāla „Цветы”, ООО: „Артлайн - Стиль”, Москва, 02’2008/

17. TĒMA.

FLORISTIKAS IZSTRĀDĀJUMU VEIDOŠANA NO BĒRZU ZARIEM

Tēmas apguves laikā izglītojamie gūst:

- izpratni par floristikas darbu veidošanu no bērzu zariem;
- prasmes izveidot floristikas darbu no bērzu zariem un izpratne par tā integrēšanu telpā.

Dažādas formas darbus var veidot no bērzu zariem.

Līgani, gari bērzu zari ir pakļāvīgs materiāls. Floristi bērzu zarus izmanto pavasarī un veido no tiem skaistus traukus, ligzdas, dzīvniekus. Lai darbu formu izveidotu blīvu, transparentā tehnika nav izmantojama. Blīvas formas darbus veido bērzu zarus pinot, vijot un materiālu sastiprinot starp stieplēm. Nelieliem darbiem pietiek tikai ar stieples stiprinājumu, bet lieliem darbiem nepieciešams metināts karkass.

Bērzu zari darbam jāsaģatavo, izgriežot sausos zarus un nogriežot tās daļas, kuras nepakļaujas pīšanai.

Trauks no bērzu zariem

PRAKTISKAIS DARBS

Dažādu formu – trauku, dzīvnieku un citu priekšmetu veidošana no bērzu zariem. To integrēšana telpā

Darba veikšanas instruktāža

Darbam nepieciešamie materiāli – nokareni, gari bērzu zari, dārznieka šķēres, melna tehniskā stieple uz kociņa, asknaibles un plakanknaibles.

Veido plakanas formas disku no bērzu zariem. No savīta bērza zara veido aplīti un savieno četrās vietās ar uz pusēm pārlocītām stieplēm. Bērzu zarus vij vienā virzienā un piefiksē starp stieplēm.

Izveidoto disku izmanto nākošajās nodarbībās kā pušķa karkasu.

No bērza zariem veido florālo trauku un integrē to telpā.

18. TĒMA.

GALDA KOMPOZĪCIJAS

Tēmas apguves laikā izglītojamie gūst:

- izpratni par galda kompozīcijām un to veidošanas tehnikām;
- izpratni par galda kompozīciju integrēšanu telpā un nacionālajām un internacionālajām tradīcijām;
- prasmes veidot galda kompozīcijas, atbilstoši gadalaikam.

Galda kompozīciju veidošanā vislielākais palīgs ir spraužamasa jeb bioflora. Tas ir izgudrojums, kurš radīja iespēju dzīvus ziedus izvietot līdz tam nerealās vietās, nodrošinot tiem ūdens padevi, kā arī veidot milzīgas kompozīcijas bez vāzēm.

Spraužot šādas kompozīcijas, ir labi jāizdomā, kurā vietā ziedu spraust. Pirms spraušanas ziedu pieliekam klāt un nomērām tam nepieciešamo garumu, tad kātu apgriežam ar nazi 45 grādu leņķī un spraužam. Zaļā spraužamasa nedrīkst būt redzama, jo ir tehnisks materiāls, tāpēc ir nepieciešams daudz zaļumu un ziedu, kas kompozīciju veido smagnēju.

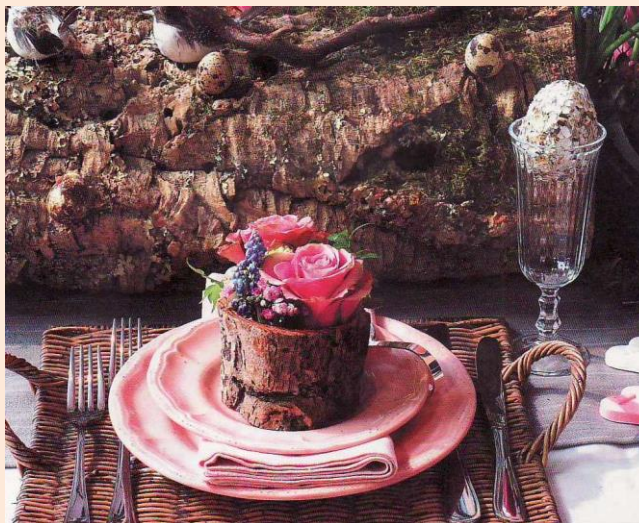
Ražotāji tāpēc ir izgudrojuši šo masu dažādās krāsās. Tā ir ļoti dekoratīva, kalpo kā kompozīcijas sastāvdaļa un nav jāslēpj. Vislabāk spraužammasu, veidojot kompozīciju, likt uz pieskaņota trauka. Floristikas materiālu vairumtirdzniecības bāzēs un veikalos var nopirkt speciālus, galda kompozīcijām piemērotus plastmasas paliktņus ar iestrādātu biofloru. Biofloru var pārklāt ar parafīnu, noklāt ar plēvi, apbērt ar smiltīm, lai tik ātri neizgarotu ūdens.

Galda kompozīcijas augstums nedrīkst būt augstāks par 35 cm, lai pretim sēdošajiem cilvēkiem neaizsegtu acu skatu. VĒL galda kompozīcijās nedrīkst izmantot smaržīgus ziedus, jo cilvēkiem var būt alerģija vai arī nepatika pret kādu ziedu smaržu blakus ēdienam.

Galda kompozīcijas var būt – ziedu laukumi un joslas, paralēlas kompozīcijas, slēgtas kompozīcijas, ritmiskas kompozīcijas, formāli lineāras jeb grafiskas, veģetatīvas kompozīcijas un ikebana.

Galda kompozīcijas var stiprināt arī parafīnā, ģipsī, mālā un sūnās. Tomēr nekas labāks par spraužammasu nav izdomāts.

Pavasārī galda kompozīcijās izmantojam arī pirmos izplaukušos ziedņus un plaucētos zarus. Vasarai pietāv viegli gaisīgi ziedi un zaļumu bagātība. Rudenī ir vislielākās iespējas veidot bagātīgas kompozīcijas, papildinot tās ar augļiem un ogām.

Galda kompozīcija. /Attēls no žurnāla „Florum”, Polija, redakcija DTP, 2007, Nr.4/

PRAKTISKAIS DARBS

Galda kompozīciju veidošana atbilstoši gadalaikam.

Darba veikšanas instruktāža

Veido galda kompozīciju groziņā, atbilstoši gadalaikam un ievērojot nacionālās vai internacionālās tradīcijas.

Galda kompozīcija groziņā. /Attēls no žurnāla „Mazajam FLORISTAM”, SIA „Nadīna L.” 2009, rudens/

Darbam nepieciešamie materiāli – zaļā spraužammaša, groziņš, nazis, zaļumi, sūnas, nelieli ziediņi, viens zieds kā akcents, dekoratīvie materiāli.

Zaļo spraužammašu saslapina, izgriež atbilstoši groziņa diametram un iestiprina groziņā. Ziedus un zaļumus sprauž slapjajā masā, izmantojot radiālo spraušanas metodi. Veido rustikālu darbu, ievērojot nacionālās tradīcijas.

Atbilstoši gadalaikam veido galda kompozīciju krāsainajā spraužammašā, ievērojot internacionālās tradīcijas.

Darbam nepieciešamie materiāli – krāsainā spraužammaša, nazis, dekoratīvas adatiņas, dažī trīsstūrveida formas ziedi, 2 eksotiskie ziedi, koku zari, aspidistras lapas, nelielas dzīvo augu lapiņas, lēzens trauks, no augiem savītas bumbas.

Veido formāli lineāro kompozīciju, ievērojot internacionālās tradīcijas.

19. TĒMA.

PUŠĶI, TO VEIDI

Tēmas apguves laikā izglītojamais gūst:

- izpratni par pušķu izgatavošanu un to veidiem;
- prasmes izgatavot pušķus paralēlajā un spirāles kātu salikumā;
- prasmes izgatavot pušķus atbilstoši gadalaikam.

Pušķis ir pārvietojama kompozīcija, kas ir salikta pēc noteiktiem kritērijiem un sasieta vienā veselumā. Sējuma vieta ir vienīgā kopējā pazīme visiem pušķiem. Pušķu izgatavošanā var izmantot dažādas tehnikas. Tehnikas ir veids, kā šie ziedi salikti.

Paralēlā tehnika – kāti likti paralēli cits. Paralēlais ziedu izkārtojums nedod apjomu, ziedi ir saspiesti, tāpēc jāliek polstermateriāls. Puķu galviņām pietrūkst vietas, un tās jāliek pakāpeniski.

Pušķis paralēlajā tehnikā. /Attēli no žurnāla „Цветы”, ООО: „Артлайн - Стиль”, Москва, 09’2007/

Spirālkātu salikums – kāti likti spirālē. Pateicoties spirālkātu izkārtojumam, pušķis iegūst apjomu, un ziedi nav saspiesti. Šādos pušķos bieži izmanto polstermateriālu – dilles, čikstenes, pelašķus un citus materiālus ar izvērstām ziedkopām.

Pušķis spirālkātu tehnikā (arī stāvpušķis). /Attēls no žurnāla „Цветы”, ООО: „Артлайн - Стиль”, Москва, 05'2008/

Stāvpušķis – paralēlais un spirālkātu salikums kopā, ja grib veidot lielāka izmēra pušķi virzienā uz augšu. Šāds pušķis stāv uz savas kājas, pateicoties lielajam kātu daudzumam.

Vēl var klasificēt pušķus ar dabiskiem un mākslīgiem kātiem. Mākslīgi zieda kātu veido ziedam, pieliekot stiepli un ar speciālu teiplenti notinot. Teiplenta ir kaučuka lenta, kas hermētiski noslēdz zieda kātu un saglabā tajā esošo mitrumu.

Pušķu iedalījums var būt arī šāds:

Apsveikuma pušķi – visiem dzīves gadījumiem.

Kāzu pušķi – mākslinieciski pušķi, atbilstoši līgavas kopējam tēlam.

Sēru pušķi – bērpu pušķi, arī atceres dienu pušķi.

Pušķus var iedalīt pēc stiliem:

Dekoratīvi pušķi – raksturīga ziedu bagātība. Ja kāds zieds novīst, tad darbā nekas būtisks nemainās.

Lineāri formālie pušķi – pušķiem raksturīgi dažādi kontrasti, un neviens elements nav aizstājams.

Vēsturiski mūsu tautai ir īpaša attieksme pret ziedu un augu izmantošanu, kas saistās ar gadskārtu svētkiem un gadalaikiem.

PRAKTISKAIS DARBS

Pušķu veidošana atbilstoši gadalaikam.

Darba veikšanas instruktāža

Darbam nepieciešamie materiāli – ziedi vidēji garos taisnos kātos (neļķes, rozes, narcises, tulpes, īrisi), polstermateriāls (ziedi ar izvērstu ziedkopu – čīkstenes, dilles), zaļumi un koku zari, basts, sūnu bumbas, dekoratīvas lentas, rafija.

Veido ziedu pušķi paralēlajā kātu salikumā. Pušķi veido, liekot materiālus paralēli.

Veido pušķi spirālkātu salikumā. Kārto ziedus un zaļumus spirālē.

Veido diskveida pušķi spirālkātu salikumā. Iepriekšējās nodarbībās no bērzu zariem izveidotā diskā kārto ziedus un zaļumus spirālē.

Izgatavo gadalaikam atbilstošu pušķa karkasu un kārto tajā ziedus spirālkātu salikumā.

20. TĒMA.

NACIONĀLO SVĒTKU VAINAGU VEIDOŠANA

Tēmas apguves laikā izglītojamie gūst izpratni par nacionālo un internacionālo vainagu veidošanu, praktiskajās mācībās veido vainagus, pielietojot materiālus atbilstoši gadalaikam (skujas, lapas, stīgas).

1. Izpratne par nacionālo un internacionālo vainagu veidošanu.
2. Apgūtas prasmes izgatavot vainagu, izmantojot gadalaikam atbilstošu materiālu.

Vārds „vainags” cēlies no indoģermāņu vārda „grondo”, kas tulkojumā nozīmē kaut ko apaļu. Latīniski to sauc „korona”, no kā savukārt cēlies latviešu vārds – kronis.

Vainagi bija zināmi jau senatnē. To apaļā forma simbolizē saules – dzīvības devējas – riņķveida kustību. Senatnē vainagu, kas bija savīts no lauru koka zariem, lietoja kā galvas rotu godināšanai. Ar lauriem senajā Grieķijā vainagoja dzejniekus un dziedātājus, godināja uzvarētājus sacīkstēs un kaujās. Miršu vainagus nēsāja priesteri kā cienības zīmi. Vēlākā laikā miršu vainagus pārņēma kristīgā baznīca kā līgavas vainagus.

Latvijā miršu vainagi parādījās tikai 19 gs. beigās.

Latvijā īpatnēji ir Līgo svētku vainagi. Tos gatavo no ozolu zariņiem un ar tiem godina Jāni. Sieviešu vainagiem izmanto vasaras saulgriežos augošos augus – pīpenes, rudzupuķes, sarkano un balto āboliņu. Latvieši ar vainagiem rotājas arī dziesmu svētkos, dejojot tautas dejas.

Vainags ir arī mirušo godināšana, jo simbolizē sākuma un beigu vienotību. Paradums ziedot mirušajiem vairākus vainagus radās Eiropā tikai 17 gs. un sasniedza vispārēju izplatību.

Kristietībā Adventes vainags ir tradicionāls mājas rotājums laikā pirms Ziemassvētkiem. Ar Adventi sākas Ziemassvētku gaidīšana, tās nosaukums cēlies no Latīņu vārda „adventus” – atnākšana. Advente simbolizē došanos no tumsas uz gaismu, tādēļ tradicionāli vainagā ir četras sveces, kas simbolizē četras nedēļas.

Vainagus var iedalīt pēc to pielietojuma.

Visplašākā grupa ir dekoratīvie vainagi. Šeit jāpiemin vainadziņi kā galvas rotas, kurus floristi darina iesvētībām, kristībām un kāzām. Ar dekoratīvajiem vainagiem grezno galdus, sienas, mājas fasādes. Adventes vainagi arī pieder pie šīs grupas.

Īpaša grupa ir piemiņas vainagi. Tie ir vainagi piemiņas un svečīšu vakariem. Sēru vainagu ārējais izskats var būt ļoti dažāds atkarībā no katras tautas tradīcijām un lietotajiem augu materiāliem.

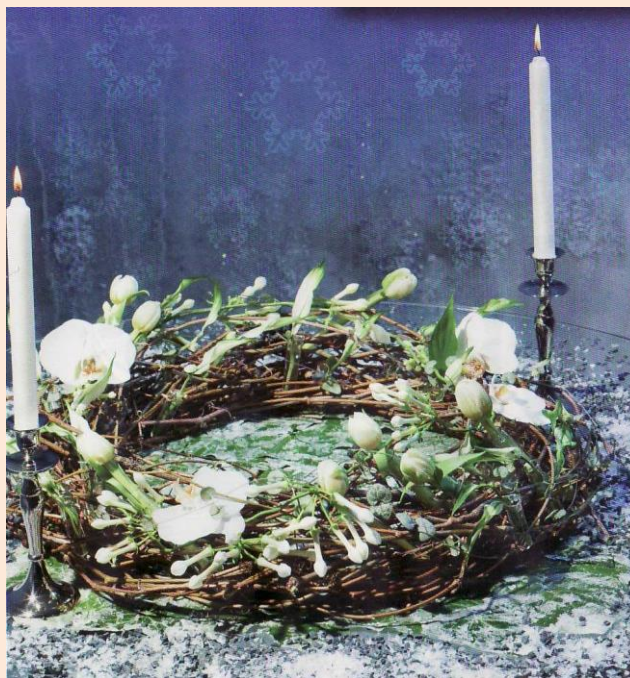
Ja pie mums visvairāk tiek lietoti vainagi uz skuju pamatnes, tad Eiropā veido ziedu vainagus ar skuju akcentiem un romiešu tehnikā veidotus vainagus ar ziedu dekorējumu.

Vainagus var iedalīt arī pēc izgatavošanas tehnikām – romiešu tehnikā, tradicionālajā tehnikā, līmēšanas tehnikā, spraužammasā sprausti, transparentajā tehnikā veidoti vainagi.

Vainagu izskatu būtiski ietekmē arī stila izvēle. Tie var būt gatavoti dekoratīvajā, formāli lineārajā un veģetatīvajā stilā.

Vainagu izgatavojot, jāievēro pareizas proporcijas.

Vainagu izgatavošanā arī tiek ņemtas vērā gadalaiku maiņas. Pavasarī Lieldienu vainagus veido transparentus.

Transparentais vainags. /Attēls no žurnāla „Цветы”, ООО: „Артлайн - Стиль”, Москва, 01´ 2009/

Šie ir visgrūtāk izgatavojamie vainagi.

Rudenī vainagos līdzās ziediem izmanto ogas, augļus, sēklotnes un labības vārpas.

PRAKTISKAIS DARBS

Vainaga veidošana atbilstoši gadalaikam.

Darba veikšanas instruktāža

Darbam nepieciešamie materiāli – biofloras pamatne, dzīvie augi un ziedi īsos kātos, atbilstoši gadalaikam, salmu pamatne, kaltētie materiāli, dekoratīvie materiāli, stieple, līmes pistole.

Gadskārtu svētku (Lieldienas, Līgo svētki, Ziemassvētki) vainaga veidošana.

Līmē materiālus uz salmu pamatnes, kas izgatavota iepriekšējās nodarbībās.

Dzīvo augu vainags sprauts bioflorā. Vainagam tiek izmantoti augi, atbilstoši gadalaikam.

IZMANTOTIE INFORMĀCIJAS AVOTI

1. Vundermane Ingeborga, Štobe-Rozenštoka Frauke. Florists: kompozīcijas mācība un floristikas kompozīcijas. Rīga: Lapa H, 2003. 272 lpp.
2. Krāšņā ziedu pasaule. Rīga: Jumava, [2005]. 128 lpp.
3. Žurnāls „Floristika”, SIA „Nadīna L.” 2008-2010
4. Žurnāls „Mazajam FLORISTAM”, SIA „Nadīna L.” 2008-2010
5. Floristikas avīze, SIA „Lauku avīze” 1999
6. Floristikas prakse, AS „Lauku avīze” 2006
7. Ziedi un svētki, AS „Lauku Avīze” 2009
8. Полный курс флористики. Каркасные букеты., Москва. Издательский дом „Ниола 21-й век.,” 2000 г. 90л.
9. Журналы „Цветы”, ООО „Артлайн-Стиль”, Москва, 2006-2011
10. Žurnāls „Florum”, Polija, redakcija DTP, 2007. Nr.4

Ilustratīvajam materiālam izmantoti attēli no:

1. Floristikas prakse, AS „Lauku Avīze”, 2006
2. Журналы „Цветы” Москва: ООО „Артлайн - Стиль”, 2006-2011
3. Žagariņa Aija, „Puķu pušķi”, SIA „Nadīna L”, 2006
4. Žurnāls „Mazajam FLORISTAM”, SIA „Nadīna L.” 2008-2010
5. Vundermane Ingeborga, Štobe-Rozenštok Frauke, Florists:
Kompozīcijas mācība un floristikas kompozīcijas. Rīga: Lapa H, 2003. 272 lpp.
6. Žurnāls „Florum” Polija, redakcija DTP, 2007. Nr.4
7. Špiks, Apgāds Zvaigzne ABC

FLORISTIKAS TERMINU SKAIDROJOŠĀ VĀRDNĪCA

<i>Termins</i> (<i>latviski, krieviski, angļiski</i>)	<i>Skaidrojums</i>		
	<i>latviski</i>	<i>krieviski</i>	<i>angļiski</i>
Akcents Акцент Accent	Īpašs uzsvars, kas floristikas izstrādājumā uzsver galveno	Особое выделение (подчёркивание) главного элемента во флористической композиции (изделии)	Emphasis placed on the principal element in the floristics composition
Asimetrija Ассиметрия Asymmetry	Simetrijas trūkums vai tās neievērošana	Отсутствие симметрии или её не соблюдение	Lack of symmetry or its non-observance
Asknaibles Кусачки Clipper (Hasami)	Darbarīks stiepļu nokniebšanai	Инструмент для нарезки проволоки	Tool for cutting wire

<p>Atvasinātās krāsas Вторичные (производные) цвета Secondary colours</p>	<p>Rodas, ja vienādās attiecībās sajauc divas pamatkrāsas. Tās ir oranža, zaļa, violeta</p>	<p>Получаются в результате смешивания двух основных (первичных) цветов в равных пропорциях. Это – оранжевый, зелёный, фиолетовый</p>	<p>Created by mixing two primary colors in equal amount. For example, orange, green, violet</p>
<p>Augu parafinēšana Парафинирование (воскование) растений Wax dipping</p>	<p>Augu vai to daļu pārklāšana ar parafīnu</p>	<p>Покрытие воском (парафином) растения или его части</p>	<p>Covering flowers (plants) or its parts with paraffin wax</p>
<p>Basts Баст String</p>	<p>Aukla pušķu sasiešanai</p>	<p>Нить для связывания букетов</p>	<p>String to tie the bouquet</p>

Biotips Биотип Biotype	Konkrēta veģetācijas tipa aizņemta teritorija ar līdzīgiem vides apstākļiem	Конкретный тип вегетации (растительности), который наблюдается на территориях с похожими климатическими условиями	A particular vegetation type occupying an area with similar environmental conditions
Bioflora Биофлора Bio-flora	Spraužammaša augu stiprināšanai	Оазис для укрепления растения	Organic compost and fertilisers to strengthen plants
Dekoratīvs Декоративный Decorative	Kompozīcijas izskata apzīmējums, kam raksturīga formu bagātība	Обозначение вида композиции для украшения, которой свойственна богатость (роскошь) форм	Something that is with ornamentation, luxury forms

Dekors Декор Decor	Rotājums, greznojums	Украшение	Adornment, decoration
Dominante Доминанта Dominant	Galvenā, valdošā ideja, galvenā pazieme kompozīcijā	Главная, преобладающая идея, главный признак в композиции	The main, prevailing idea, a central element in the composition
Faktūra Фактура Texture	Virsmu materiāli sajūtamā īpašību kopums	Характеристика поверхности материала	Surface of the material, especially as perceived by the sense of touch
Festons Фестон Festoon	Vītnes mākslinieciskā forma	Художественная форма гирлянды	The string or chain of flowers, foliage, ribbon, etc., suspended in a curve between two points

Fix Лента Fix клеящая (клей) Fix	Lipīgs materiāls, galvenokārt biofloras nostiprināšanai traukā	Клейкий материал, в основном для укрепления (фиксации) биофлоры в контейнере (посуде)	Sticky material, mainly to strengthen bio–flora in the container
Florāls Флоральный Floral	No augiem	Из растений	From plants
Florāla kompozīcija Цветочная композиция Floral composition	No augiem veidota kompozīcija	Композиция, созданная из растений	Composition made of plants
Floristika Флористика Floristry	Ziedu un augu kārtošanas teorija un prakse	Теория и практика составления цветов и растений	Theory and practice about flower/plants care and handling, floral design or flower arranging

Florists Флорист Florist	Profesijas nosaukums	Название профессии (человек, который составляет композиции из сухих/живых растений и природных материалов)	Title of a profession (that is a person who works with flowers and plants, generally at the retail level)
Flora Флора Flora	Augu valsts	Растительный мир	Plants considered as a group, especially the plants of a particular country, region, or time
Forma Форма Form	Kompozīcijai piemītošais veids, apveids	Присущий вид, очертание композиции	Shape of composition
Formāli lineārs Форма–линейный стиль Formal linear style	Apzīmējums kompozīcijas stilam	Обозначение композиционного стиля	Term to describe the the style of a composition

Gliteris Глитер Glitter	Spīdīgs dekoratīvs pulveris	Блестящий декоративный порошок (рассыпчатые блестяшки)	Glossy decorative powder
Gliterēšana Глитерование Glittering	Glitera pielīmēšana	Приклеивание глитера	Gluing of glitters
Ikebana Икебана Ikebana	Japāņu ziedu kārtošanas māksla	Японское искусство аранжировки цветов	the Japanese art of flower arrangement
Interjers Интерьер Interior	Iekštelpu arhitektoniskais un mākslinieciskais noformējums	Архитектоническое и художественное оформление внутренних помещений	Design of interior spaces closely related to architecture and sometimes including interior decoration

Izstrādājums Изделие (поделка) Work	Izveidots vai izveidošanas procesā esošs priekšmets	Имеющийся созданный предмет или предмет, который ещё находится в процессе разработки	The product which is created or is still in the process of creation
Kašpo Кашпо Kashpo	Dekoratīvs puķu pods	Декоративный горшок для цветов	Decorative flower pot
Kenzāns Кензан Kenzan	Smags metāla izstrādājums ar adatām augu nostiprināšanai	Тяжёлое металлическое изделие с иголками, служащие для закрепления растений	Heavy metal holder with many sharp needles where flowers are inserted and fixed firmly
Kompozīcija Композиция Composition	Uzbūve, struktūra, arī atsevišķu daļu, elementu izkārtojums	Строеение, структура, а также расположение отдельных частей и элементов	Framework, construction, as well as the arrangement of separate parts or elements

Krāsa Цвет Colour	Ar redzi uztverama īpašība, ko rada atstarota gaisma	Свойство, улавливаемое зрением, которое излучает свет	The quality of an object or substance, perceived visually with respect to light reflected by the object
Krāsu aplis Цветовой круг Colour wheel	Krāsu vietu citu krāsu paletē un izmantošanas iespējas raksturo tā sauktais krāsu aplis	Место цветов в палитре других цветов и возможности использования характеризует так называемый цветовой круг	A chart in which colors (or their names) are arranged on opposite sides of a circle
Krāsu lode Цветовой шар Colour ball	Krāsu sistematizēšana lodes formā	Систематизация цветов в форме шара	Systematization of colours in a shape of sphere

Kolāža Коллаж Collage	Līmēts darbs no dažādiem materiāliem (papīrs, stikls, ziedi)	Клееная работа из различных материалов (бумага, стекло, цветы)	It is a technique of composing work of art by pasting on one surface numerous materials (paper, glass, flowers)
Kontrasts Контраст Contrast	Pretstats, krāsa atšķirība.	Противопоставление, различие цвета	Big difference
Korsāža Корсаж Corsage	Pamatne tērpa rotai	Основа украшения одежды	Base for dress accessory
Lapu spīdums Блеск для листьев (спрей) Leafshine	Laka, ar ko porūš dzīvo augu daļas, lai tās spīdētu	Лак (спрей), которым обдувают части живых растений, чтобы они блестели	Spray, which provides a "natural" shine of plants

Līmes pistole Горячий клей (горячий пистолет) Glue gun	Instruments kaltētu un mākslīgu ziedu, koka, pērlišu un citu materiālu pielīmēšanai	Инструмент для приклеивания сухих и искусственных цветов, дерева, бусин и других материалов	Tool for gluing dried and artificial flowers, wood, pearls and other materials
Līnija Линия Line	Atsevišķu punktu savienojums noteiktā kārtībā	Соединение отдельных точек в определённом порядке	Connection of separate points in a particular order
Līdzsvars Равновесие Balance	Kompozīcijas slodzes līdzsvarošana, lai tā negāžas un ir stabila	Балансировка (выравнивание) композиционной нагрузки, для того, чтобы она не падала и была стабильной	Balancing of compositional loading, in order to be stable

<p>Pamatkrāsas Основные (примарные) цвета Primary colours</p>	<p>Krāsas, kuras nevar iegūt sajaucot. Tās ir dzeltena, sarkana un zila</p>	<p>Цвета, которые не могут быть созданы путем смешивания. Это –жёлтый, красный и синий</p>	<p>These are colours that cannot be created through the mixing of other colours, it is yellow, red, blue</p>
<p>Papildkrāsas Дополнительные цвета Tertiary colours</p>	<p>Ir oranži dzeltena, oranži sarkana, sarkani violeta, zili violeta, zili zaļa, dzeltenī zaļa</p>	<p>Это – оранжево– жёлтый, оранжево– красный, красно– фиолетовый, сине– фиолетовый, сине– зелёный, жёлто– зелёный</p>	<p>It is an orange–yellow, reddish–orange, red– violet, blue–violet, blue–green, yellow– green</p>
<p>Plakanknaibles Плоскогубцы Pliers</p>	<p>Darbarīks stieņļu savīšanai</p>	<p>Инструмент для закручивания проволоки</p>	<p>Pliers are hand tools, designed primarily for gripping objects</p>

Pinums Плетение Wicker–work	Darbs, kurš izveidots pinuma tehnikā, vijuma vai aušanas technikā	Работа, выполненная в технике плетения, скручивания или ткачества	The work created by wickerwork technique, twine techniques
Pušķis Букет Bouquet	Grieztu augu izstrādājums ar sējuma vietu	Связка резаных цветов	It is a collection of flowers in a creative arrangement
Pretkrāsas Противоположные цвета Contrasting colours	Krāsas, kuras krāsu aplī atrodas viena otrai pretī: sarkana – zaļa oranža – zila dzeltena – violeta	Цвета, расположенные напротив друг друга в цветовом круге: красный – зеленый оранжевый – синий желтый – фиолетовый	Colours that are on opposite sides of the color wheel: Red– green Orange–blue Yellow– violet

Proporcijas Пропорции Proportions	Dažādu daļu savstarpēja sakarība, izmantojot visuma harmonijas principu	Взаимосвязь различных частей, используя принцип гармонии Вселенной	Mutual relevance of various parts, using the principle of harmony of the universe
Punkts Точка Point	Jebkurš koncentrēts elements, kurš no lielāka attāluma saplūst vienā punktā	Любой сосредоточенный элемент, который с большего расстояния сливается в одной точке	Any concentrated element, which from a greater distance converges at one point
Rafija Рафия Raphia	Dekoratīva aukla	Декоративная бечевка	Decorative string (tie)

Raksturs Характер Character	Kompozīcijas centrālā pazīme	Центральный признак композиции	Central feature of the composition
Ritms РИТМ Rhythm	Vienādu vai līdzīgu elementu vairākkārtēja atkārtošanās noteikta laika vai telpas intervālos	Множественное повторение идентичных или однородных элементов, в течении определенного времени или пространственных интервалов	Identical or similar reiteration of elements at certain time or space intervals
Rustikāls Вычурный стиль Rustic	Raupjš, nesamākslots.	Грубый, незатейливый	Grainy, stilted
Siluets Силуэт Silhouette	Apveids	Очертание	Shape

Simetrija Симетрия Symmetry	Regularitāte, proporcionalitāte vienādu daļu novietojumā attiecībā pret kādu asi vai plakni	Регулярность, пропорциональность в расположении одинаковых частиц по отношению к оси или плоскости	Regularity, proportionality in the position of equal parts in relation to an axis or plane
Sizālis Сизалия Sisal	Dekoratīvs materiāls	Декоративный материал	Decorative material
Statīks Статический Static	Miera stāvoklī esošs	Находящийся в состоянии покоя	Lack of movement or change
Stils Стиль Style	Kompozīcijas uzbūves pazīme (dekoratīvs stils)	Признак построения композиции (декоративный стиль)	Design features of composition (decorative style)

Struktūra Структура Structure	Noteiktu sastāvdaļu, elementu, to īpatnību kopums	Совокупность определенных составных частей, элементов и их особенностей	Set of features of defined components, elements
Teips Флористическая провода (Тэйп) Rubber wire	Kaučuka lenta hermētiskai ziedu kātu noslēgšanai	Каучуковая лента для герметичного скрытия цветочных стебельков	Rubber tie for hindng of flower stalks
Tradīcijas Традиция Tradition	Tautas paradumu kopums	Совокупность народных обычаев	Totality of national customs
Vienotība Единство Unity	Visu mākslas darba formu kā veselumu veidojošo elementu apvienojums	Все формы художественных работ как составляющая целостность сочетание элементов	Combination of all forms of a piece of art to create a whole unity

Vainags Венок Wreath	Apaļas formas izstrādājums ar simbolisku nozīmi	Изделие круглой формы с символическим значением	Object of a circular form with symbolic meaning
Virtene Гирлянда Chain	Vienmērīgas ziedu vai lapu vītnes	Равномерные витки цветов или листьев	Flowers or leaves connected together
Zelta griezum Золотое сечение (золотая пропорция) Golden section	Harmonisks dalījums	Пропорциональное деление отрезка на неравные части	The proportional division of the segment into unequal parts